
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Felsőgagy Község Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	1
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Nevezetességek	4
Értékeink, küldetésünk	5
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	6
1. Jogszabályi háttér bemutatása	6
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	41
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	50
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	57
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	57
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	57
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	58
1. A HEP IT részletei	58
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	58
A beavatkozások megvalósítói	58
Jövőképünk	59
Az intézkedési területek részletes kifejtése	63
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) .	63
3. Megvalósítás	65
A megvalósítás előkészítése	65
A megvalósítás folyamata	65
Monitoring és visszacsatolás	66
Nyilvánosság	67
Érvényesülés, módosítás	68
4. Elfogadás módja és dátuma	69

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Felsőgagy Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az Esély tv. 31. §-a értelmében Felsőgagy település esélyegyenlőségi programjának célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely a Kormány, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Célunk, hogy Felsőgagy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

1.

az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése,

2.

a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlőesélyű hozzáférés biztosítása,

3.

a munkaerő piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása,

4.

a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítása,

5.

az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,

6.

a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában.

A település bemutatása

Felsőgagy község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Encsi Járásban található.

Miskolctól közúton kb. 50 kilométerre észak-keletre fekszik. Csenyéte 3 km-es, Gagyapáti 9 km-es távolságban található. A legközelebbi város: Encs kb. 25 km-re van.

A terület az őskor óta lakott. A honfoglalás után az Aba nemzetség birtoka volt a közeli Alsógagy, Gagybátor és Gagyvendégi falvakkal együtt, s e falvak mindegyike egy Gagy nevű személy után kapta a nevét. A középkorban bencés apátság állt a faluban. A jelenlegi falu nem az eredeti település. Egy hatalmas tűzvész és földrengés után került a jelenlegi helyére.

1883-ban volt a legnépesebb, 627 lakóval. Ekkor a Fáy család birtoka. Ők építették római katolikus templomát. A templom falában található Gagyi László sírköve, mely egyike a legrégebb címeres sírköveknek. A jelenlegi templom a 18. században épült fel, mert az előtte álló, kisebb templom egy földrengés során ledőlt. Érdekessége a jelenlegi templomnak, hogy a mostani északi falát a templomnak az előző templom déli falából alakították ki. Ezért is látható egy füves és sík terület a templom mellett.

A 20. század elején épült báró Huszár László kúriája a korábban leégett 18. századi Darvas-kastély helyére. Alatta pincerendszer húzódik, mely egykor a bencés kolostorhoz tartozott és a legenda úgy tartja, ezen át menekült el II. Rákóczi Ferenc a szabadságharc bukása után Kassára.

Kastélyparkjában az 1900-as évek elején aktív gyógyfürdő működött. Messze földön híres volt Felsőgagy a gyógyvizéről. Volt egy halastava is a kastélynak, amit ma mocsár és iszap borít.

Nevezetességek

Római Katolikus templom

Értékeink, küldetésünk

Felsőgagy község lakosságának összetétele folyamatosan változik, folyamatosan növekszik a magukat cigány kisebbségnek valló emberek aránya, mely új kihívásokat hoz létre és új feltételrendszer megteremtésére kötelezi mind az önkormányzatokat, mind a fenntartásában lévő intézményeket és egészségügy szolgálatot. A település lakosságszáma és ezáltal a kiskorúak száma folyamatosan emelkedik. Az új létszámhoz viszonyulva önkormányzatunknak idővel szükség lesz saját fenntartásban óvoda és esetleg alapfokú oktatási intézmény felállítására. Fontosnak tartjuk olyan fiatal generáció felnevelését, akiknek elsődleges céljuk az oktatás minél magasabb fokú kihasználása és ezzel a társadalom hasznos tagjává válása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Felsőgagy település önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - szegregációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Általános fogalomértelmezés

Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés)

Az Ebtv (az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. Törvény) közvetlen diszkriminációnak tekinti, ha neme vagy más hasonló személyes tulajdonsága következtében valakivel kedvezőtlenebbül bánnak, mint más – egyéb tekintetben hasonló helyzetű– személyekkel. Közvetett diszkriminációnak minősül, ha bizonyos rendelkezések, intézkedések végrehajtásakor kiderül, hogy bár a felszínen semlegesnek mutatkoznak, egy jó beazonosítható csoporthoz tartozó személyek mégis látványosan többségben vannak azok közt, akiknek a jogszabály, intézkedés vagy munkahelyi gyakorlat hátrányt okoz. A fogalom meghatározáshoz elengedhetetlen, hogy a diszkrimináció csoportosítására kitérjünk:

Negatív

A hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció vagy negatív diszkrimináció a szociológiában ösztönös vagy tudatos kirekesztő, megalázó cselekedet. Indítéka lehet a fölérendeltség (uralom, elsődlegesség, dominancia) megszerzése vagy megtartása az embercsoporton belül vagy csoportok között. Az egyenlő bánásmód elvével ellentétes eljárás. Általa létrejön az esélyegyenlőtlenség, a gazdasági vagy a társadalmi igazságtalanság, melyet a meglévő elsődlegesség, privilegium, aránytalan mentelmi jog, protekciónizmus bármelyike jellemez. Ürügye pedig a személy vagy embercsoport másiktól eltérő tulajdonságáról (másságáról) szerzett ismeret.

Pozitív

A szociológiában a pozitív diszkrimináció, hátrányt csökkentő megkülönböztetés csoportra, személyre vonatkozó jogi, adminisztratív vagy egyéb segítséget jelent, melyre a csoport vagy személy valamilyen szempontból a többséghez képest hátrányos helyzete ad okot. Indítéka a domináns egyén vagy csoport együttérzése, megértés illetve a másik fél követelése vagy tiltakozása a gazdasági és társadalmi igazságtalanság ellen. Szándéka a szolidaritás, az embercsoportok közötti gazdasági vagy társadalmi igazságtalanság enyhítése, vagyis az esélyegyenlőség megteremtésére.

A pozitív diszkrimináció bizonyos esetben korlátokat állít főleg a domináns és esetleg a hátrányos helyzetben lévőknek, mégis az esélyegyenlőséget vizsgálva igazságosabb. Például ilyen egy alulképviselet csoport tagjainak segítése, részesülése az arányosság elvén (kvótával)

A megkülönböztetés módszere

Nyílt

Nyílt vagy közvetlen amikor valakit az összehasonlítható helyzetben lévő többiekénél, nyíltan kedvezőbben vagy kevésbé kedvezően kezelnek.

Burkolt

Burkolt vagy közvetett diszkrimináció akkor fordul elő, amikor egy látszólag semleges előírás, ismerv vagy gyakorlat kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb helyzetbe hoz valakit. A burkolt megkülönböztetés egyik példája: amikor munkára jelentkező embereket vizsgára köteleznek valamely nyelvből, noha a nyelv ismeretére nincs is szükség a munka ellátásához. Az ilyen vizsga sok olyan embert kirekeszthet, akinek más az anyanyelve.

Gyakorlatban

Az Emberi jogok egyetemes nyilatkozata és más nemzetközi egyezmény sem definiálja a diszkrimináció fogalmát, pedig sokszor utalnak rá. A diszkriminációval foglalkozó nemzetközi és regionális emberi jogi dokumentumok más-más módon határozzák meg a fogalmat, az ürügyétől függően.

Szegregátum:

Szegregátumnak azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek az alábbi mutatók egyikének: minimum egy háztömbből-négy utca és egy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból - álló településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság (az aktív korú népességben belül legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők) aránya (szegregációs index) meghaladja az 50 %-ot, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt. . A terület népességszámát jelen időszakra a Népszámlálás nyilvántartó alapján kell definiálni.

Más megfogalmazásban:

Szegregálnak, szegregátumnak tekintjük azt a minimum egy háztömbből – négy utca vagy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból – álló településrészt, ahol az alacsony státuszú lakosság (az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők) aránya (a szegregációs index) meghaladja az 50%-ot. Azoknak a településeknek, amelyek részt vettek a Regionális Operatív Program Funkcióbővítő vagy Szociális város-rehabilitációs programjában és Integrált Városfejlesztési Stratégiát készítettek, a KSH által elkészített szegregációs térkép alapján kell meghatározni a szegregált lakókörnyezetet.

Fogyatékos személy:

aki érzékszervi - látás, hallásszervi -, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: „Fot.”) már differenciáltabb szabályozást ad: megkülönbözteti az akadálymentesség és az egyenlőesélyű hozzáférés fogalmát.

SNI:

Sajátos nevelési igényről beszélünk azoknál a gyermekeknél, akiknek nevelhetősége eltér a többi gyermekétől. Iskoláztatási szempontú, nem diagnosztikus, a mai magyar közoktatási törvényben használatos kifejezés. Az ebbe a csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében biztosítani kell az óvodai, iskolai követelmények módosítását és a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást. Sajátos nevelési igényű

gyermek, tanuló: a., testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes elő fordulása esetén halmozottan fogyatékos; b., pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (például dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, autizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

Funkcionális akadályozottság:

a gyógypedagógia új „fogyatékoság-főfogalma”, amely a funkcionális egészség bármely területén létrejöhethető zavar = funkcionális képességzavar, röviden = képességzavar, amely lehet a testi funkciók, testi struktúrák akadályozottsága, a tevékenység akadályozottsága (individuális síkon), és a részvétel akadályozottsága (társadalmi síkon).

Az egyenlő esélyű hozzáférés:

fogalmát a Fot. a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében definiálja. „Egyenlő esélyű hozzáférés: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehet

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

1. Az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése a különböző önkormányzati határozatok meghozatalában, intézkedések megtételében.
2. A hátrányos megkülönböztetés csökkentése, megszüntetése.
3. A megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése.
4. Egyenlő bánásmód, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára
 - pályakezdő fiatalok,
 - munkahelyen foglalkoztatott kisgyermekes szülők,
 - fogyatékosággal élő emberek,
 - munkanélküli emberek,
 - munkába visszatérő személyek,
 - alacsony iskolázottságú személyek,
 - időskorú személyek,
 - roma származású emberek.
5. Együttműködés, és az együttműködés összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében
 - a közoktatási,
 - a foglalkoztatási,
 - a közművelődési,
 - a szociális,
 - az egészségügyi,
 - és más közszolgáltatási területeken.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban(2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Felsőgagy község Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének megállapításáról szóló rendeletét 2004. évben alkotta meg a képviselő-testület a 8/2004.(XII.20.) Önkormányzati rendeletével fogadta el. Az előírások hatálya kiterjed Felsőgagy Község közigazgatási területére. A község közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetést megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet. A település településszerkezeti terve és a település rendezési terve 2004-ben készült el.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az Körjegyzőségek/Jegyzőségek által ellátott feladatok egy része az újonnan felállított Járási Hivatalokhoz került, Felsőgagy település esetében illetékes Járási Hivatal a Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal Encsi Járási Hivatal. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus

értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési koncepciója. A költségvetési Koncepciót 2014. évre Felsőgagy Község Önkormányzat képviselő- testület egy azóta hatályon kívül helyezett jogszabályi előírás miatt 2013. évben a 12/2013.(IV.18.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadta. Az MTÖV rendelkezéseinek köszönhetően a Képviselő- testület a 2012. évi költségvetését megpróbálta hiány nélkül elfogadni, figyelembe venni a feladat alapú finanszírozás adta lehetőségeket, azonban ez nem sikerült.

A 2013-as év egyéb változásokat is hozott, ilyen volt az MÖTV azon előírása, hogy a volt Körjegyzőségek helyett Közös Hivatalok felállítása az irányadó, melynek Felsőgagy község Önkormányzat Képviselő-testülete is eleget tett és a 2012. évben rendelkezett, így Közös Hivatalt hozott létre Krasznokvajda központtal, melyhez csatlakozott a volt Körjegyzőség két társtelepülése: Csenyéte és Gagyapáti is.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Felsőgagy Község Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

- Encsi Többcélú Kistérségi Társulás abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakossága az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jusson hozzá, és az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebb, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást, közszolgáltatást és a településfejlesztést. (Az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás 2012. december 31. napjával megszűnt.)
- Az Encsi Többcélú Kistérségi Társuláson belül látják el Gyermekjóléti Szolgálatot azzal a céllal jött létre, hogy az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítsanak a településen élő lakosság számára. Önkormányzatok kötelező feladataként a szociális alapszolgáltatások biztosítása, a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása a szociálisan rászorulóknak részére, a krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára segítséget nyújtson. Fontos, hogy 2013 év második felétől az önkormányzat ezen feladatellátását saját részre működési engedélyeztetési illetve befogadást kért a családsegítés és gyermekjóléti feladatok ellátására a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivataltól.
- Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal, (melynek közvetlen jogelődje Alsógagy, Felsőgagy, Csenyéte, Gagyapáti Községek Körjegyzősége volt), azzal a céllal jött létre, hogy Krasznokvajda és még hét Község Önkormányzatainak polgármesterei, vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása s közreműködés az Önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.
- Csenyéte településsel kivált 2013. szeptember 1. napjával a Közös Fenntartású Oktatási Intézmények Társulásából és saját maga látja el a feladatot. Tekintettel arra, hogy Felsőgagy nem rendelkezik óvodai intézménnyel, ezért azt feladat ellátási szerződéssel látja el Baktakék központtal.
- Csenyéte 13 településsel közösen Belső Csereháti Mikrotérségi Társulást hozott létre, mely szociális házi segítségnyújtást, étkeztetést, nappali ellátást biztosít az idős személyek részére. A társulás 21. július 01. napjával megszűnt és a későbbiekben egyenlőre 2013. december 1. napjáig feladat-ellátási szerződéssel kerül ellátásra a feladat.

- Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, *TEIR* – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2012. évi adatok még nem elérhetőek. Ezeket a két év múlva a felülvizsgálat során pótolni kell. Az Önkormányzat saját, pontos és hiteles adatokat is felhasznál.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	225	bázis év
2017	212	94,22%
2018	202	95,28%
2019	209	103,47%
2020	216	103,35%
2021	213	98,61%

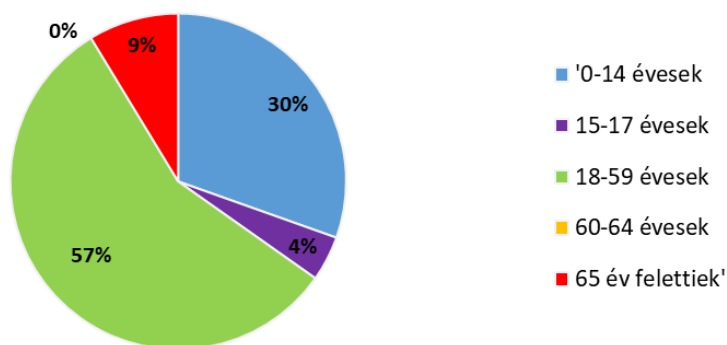

Forrás: TeIR, KSH- TSTAR

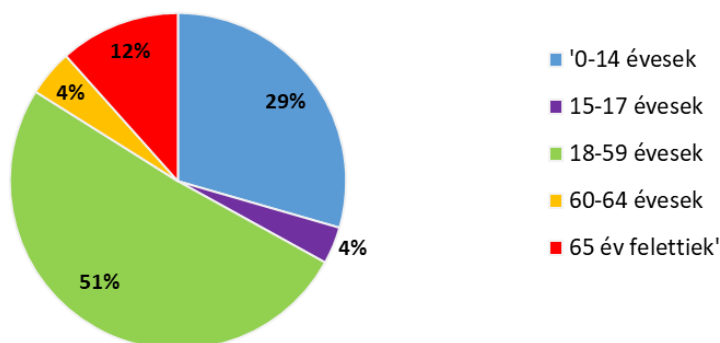
A vizsgált időszakban a lakosság száma kis arányú, azonban folyamatos csökkenést mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	115	112	227	50,66%	49,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			16	7,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	35	33	68	15,42%	14,54%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	4	9	2,20%	1,76%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	65	57	122	28,63%	25,11%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	0	5	5	0,00%	2,20%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	10	13	23	4,41%	5,73%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

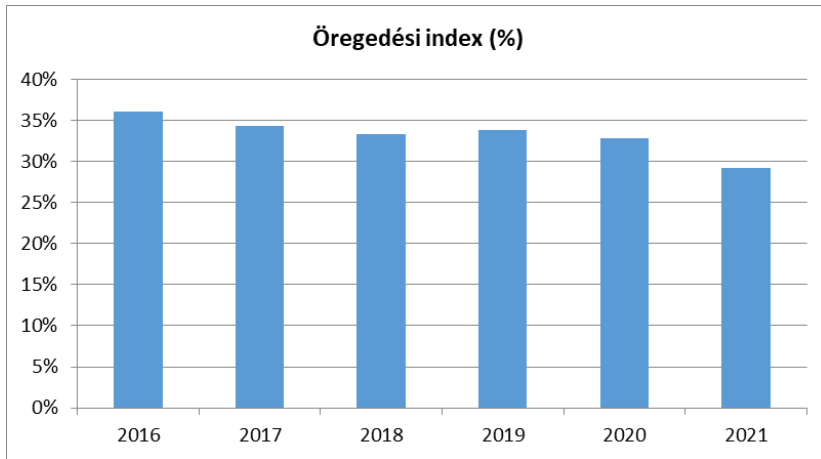

A táblázat alapján látható, hogy a településen a fiatalok (0-14 év) és az aktív korúak (18-59 év) aránya a legmagasabb. Felsőgagy egy fiatalodó település. A lakosságban a férfiak aránya magasabb, mint a nőké, de nem számottevően. Az aktív korú lakosság tekintetében is a férfiak aránya a magasabb, ám a 60 év feletti korosztályban már a nők magasabb száma figyelhető meg.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	26	72	36,11%
2017	24	70	34,29%
2018	22	66	33,33%
2019	23	68	33,82%
2020	23	70	32,86%
2021	21	72	29,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe is alátámasztja, hogy a község fiatalodó. A vizsgált időszakban a 65 év feletti lakosság száma folyamatos csökkenést-, a 14 éven aluli lakosság száma növekvő, majd csökkenő tendenciát mutat. A 14 éven aluli lakosság száma csaknem háromszorosa a 65 éven felüli lakosság számának.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-13,30
2017	-64,07
2018	-72,46
2019	24,33
2020	0,00
2021	-27,97

Forrs:TeIR,KSHTSTAR

A belföldi vándorlás száma és aránya az évek során változott. Az elvándorlás mértéke nőtt, az odavándorlás mértéke pedig csökkent. Ez a körülmény kis arányú lakosság csökkenést eredményez a lakosság számát tekintve.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	4,43
2017	4,58
2018	24,15
2019	9,73
2020	23,53
2021	9,32

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás pozitív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma több-, mint az elhalálozások száma. Ez rövid- és hosszú távon is a lakosság számának kis mértékű emelkedését eredményezheti.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek.

Az országban közel négymillió ember él létminimum alatt, közel másfél millióan jövedelmi szegénységben, és kb. 1,2 millióan mélyszegénységben, más szóval nyomorban. Minden társadalom fokmérője, miképpen bánik a magára maradt emberekkel.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

A községben roma származású lakosok majd annyian élnek, mint a nem roma származásúak. A település lakosságának 62%-a magyar, 38%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát.

A cigányság nincs elkülönítve. Probléma kezd lenni az iskolázatlanság, több tekintetben hátrányos helyzet, magas munkanélküliségi ráta.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A lakosok általában szerény, de elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb, az ingatlanok többségére, elsősorban az állagmegóvás miatt, tető és nyílászáró cserére lenne szükség. A település egyetlen foglalkoztatója az Önkormányzat, aki évek óta kihasználja a közfoglalkoztatás adta lehetőségeket, illetve 2010. második felétől indult Start Közmunka Minta Programban vesz részt és a település lakosságának nagy részét foglalkoztatja. Az állandó programok közül ilyen például a Belvíz program, mely a településen lévő vízvezető árkok tisztítását és azok mederlapokkal történő burkolását foglalja magába. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Jelenleg a nyugdíj és a családtámogatási ellátások tűnnek a legbiztosabb bevételi forrásnak.

A lakosságnak pénzeszközei, értékpapírba fektetett megtakarításai nincsenek.

A településen 89 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel magántulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció élegyütt. A házak udvarai általában rendezettek, tisztántartottak. A lakások csak részben összkomfortosak. Az áramellátás minden ingatlanban elérhető. Gáz és szennyvízvezetés a településen nem található, telefon, kábeltévé, internet (WIFI formájában) elérhető.

Az önkormányzatnak vannak kötelező és önként vállalt feladatai.

A kötelező feladatok közé tartoznak például:

- Szociális igazgatáson belüli pénzbeli támogatások (lakásfenntartási támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás)
- Gyermekvédelmi pénzbeli támogatások (kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás, nyári étkeztetés, ingyenes étkezés)
- Közfoglalkoztatás bonyolítása, bérezés.

Önként vállalt önkormányzati feladatok:

- méltányos szociális ellátások, temetési segély, méltányossági ápolási díj, méltányossági közgyógyellátás nyújtása,
- Gyvt-n felül további kedvezmény biztosítása

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	39,33	78,72
2017	40,34	70,21
2018	47,69	63,11
2019	42,29	53,13
2020	43,59	58,82
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a lakosoknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

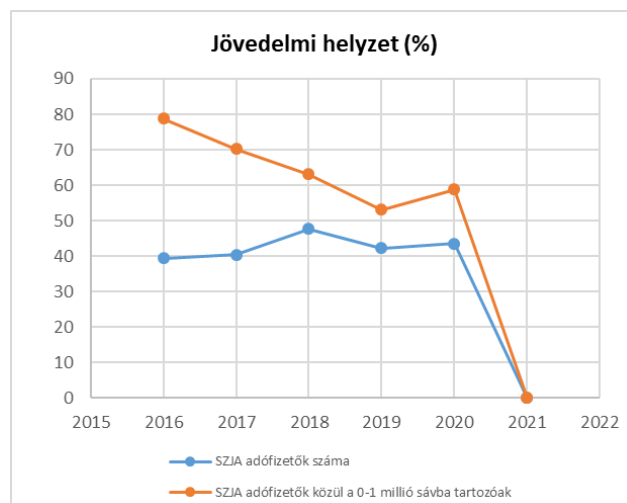
A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Borsod- Abaúj- Zemplén megyében a munkanélküliségi rátát tekintve az encsi térséget senki nem előzi meg, a munkanélküliség itt a legmagasabb. Ez Felsőgagyban is fokozottan jelentkező gond.

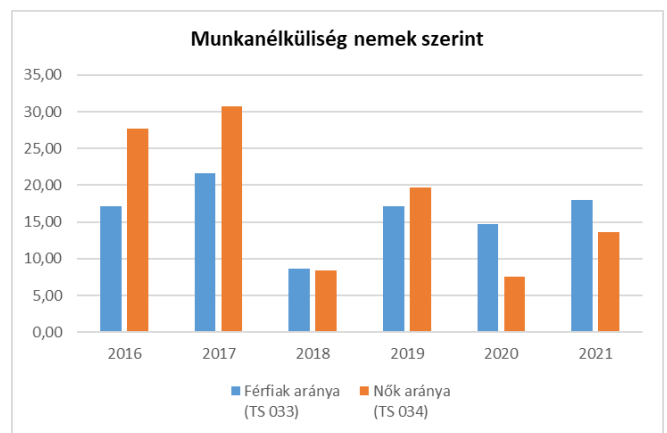
A 90-es években számos országos nagyvállalat ment tönkre, zárta be kapuit, így a Miskolcra, Szikszóra, bejáró dolgozók közül sokan utcára kerültek. Helyben, illetve a közelben munkahely nincs. A legközelebbi lehetőség 40-50 km-re található. Az encsi térségben tervezett beruházásról, potenciális munkalehetőségről nem hallani.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemzi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

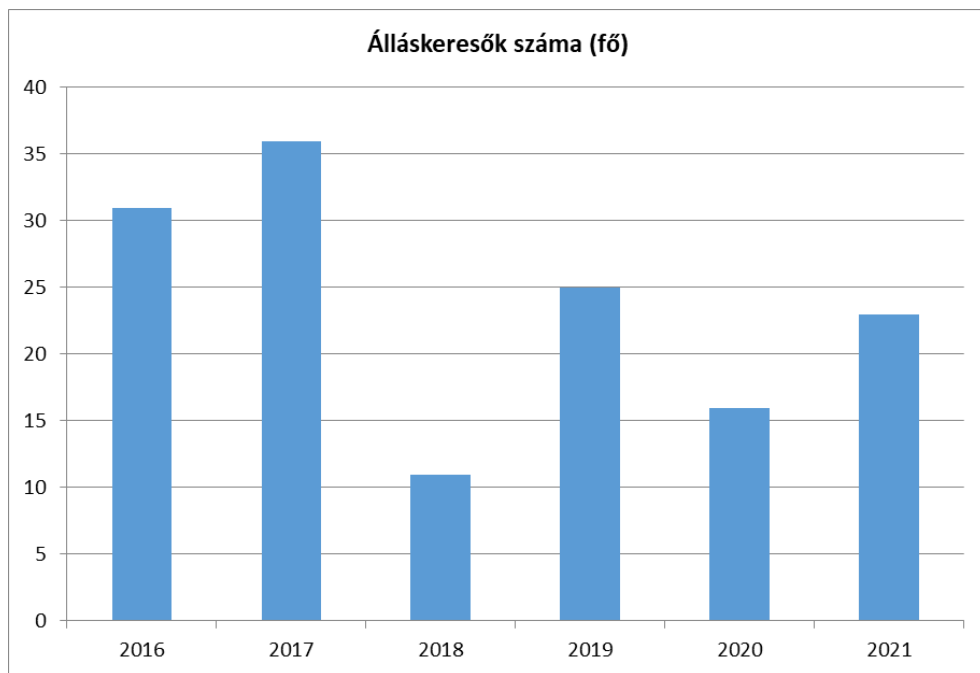
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	17,11	27,69	22,40%
2017	21,62	30,77	26,20%
2018	8,70	8,47	8,59%
2019	17,14	19,70	18,42%
2020	14,67	7,58	11,13%
2021	17,95	13,64	15,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	31	36	11	25	16	23
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	1,00	2,00	3,00	2,00	1,00
	%	6,45%	2,78%	18,18%	12,00%	12,50%	4,35%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	8,00	2,00	6,00	2,00	1,00
	%	12,90%	22,22%	18,18%	24,00%	12,50%	4,35%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	5,00	1,00	2,00	1,00	3,00
	%	6,45%	13,89%	9,09%	8,00%	6,25%	13,04%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	4,00	0,00	1,00	1,00	4,00
	%	9,68%	11,11%	0,00%	4,00%	6,25%	17,39%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	3,00	1,00	0,00	1,00	1,00
	%	12,90%	8,33%	9,09%	0,00%	6,25%	4,35%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	4,00	3,00	4,00	0,00	2,00
	%	12,90%	11,11%	27,27%	16,00%	0,00%	8,70%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	4,00	1,00	4,00	1,00	2,00
	%	19,35%	11,11%	9,09%	16,00%	6,25%	8,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	4,00	0,00	2,00	0,00	2,00
	%	9,68%	11,11%	0,00%	8,00%	0,00%	8,70%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	1,00	1,00	2,00	5,00	1,00
	%	3,23%	2,78%	9,09%	8,00%	31,25%	4,35%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	2,00	0,00	1,00	3,00	6,00
	%	6,45%	5,56%	0,00%	4,00%	18,75%	26,09%

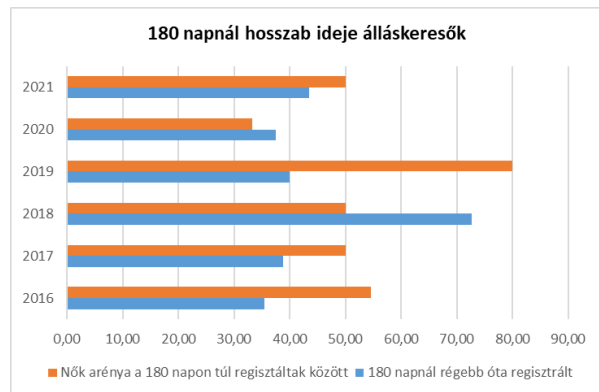
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	35,48	54,55
2017	38,89	50,00
2018	72,73	50,00
2019	40,00	80,00
2020	37,50	33,33
2021	43,48	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya kismértékű csökkenést mutat. A vizsgált csoport nemek szerinti megoszlásáról nem rendelkezünk információval

A táblázat adataiból kiderül, hogy a vizsgált időszakban nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresők között a nők száma és aránya magasabb, mint a férfiaké. A közmunka programok némileg csökkentik a munkanélküliséget a településen, de a probléma felszámolására még hosszú távon sem alkalmas

A regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt években nagyjából a felére csökkent.

A pályakezdők száma fenti adatok alapján csökkenő tendenciát mutat. Ennek oka a fiatalok nemek szerinti megoszlásában rejlik. Felsőgagy lassan kezd jellemző lenni, hogy a lányok nagyon fiatalon – 18 év alatt – vállalnak gyermeket, így ők sosem kerülnek be pályakezdő álláskeresők közé.

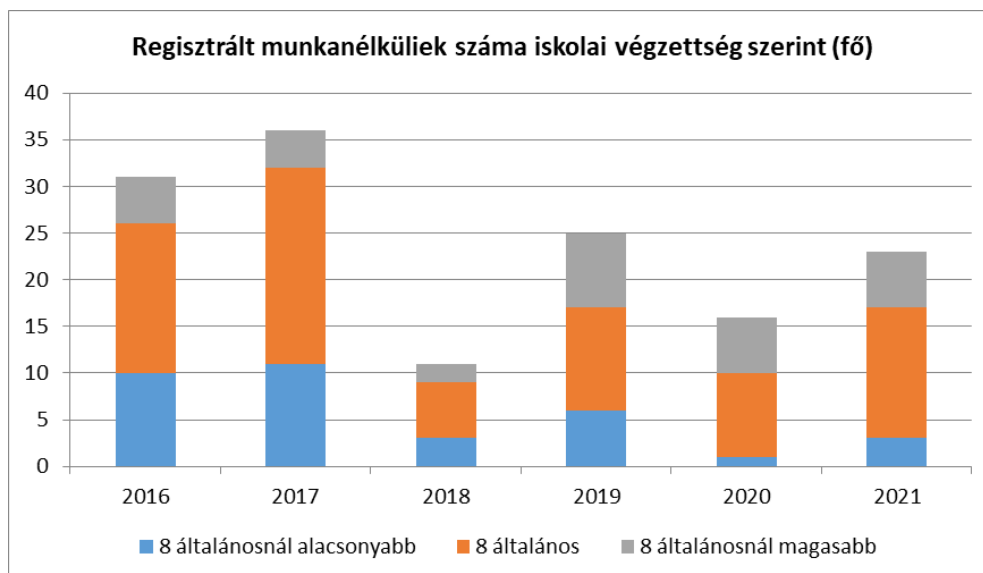
A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben nincs munkahely. Amennyiben szerencsésük van, talán valamelyik miskolci gyárban, összeszerelő üzemben találnak szakértelmet nem igénylő munkát. Mivel egy hónap munka után kapják meg járandóságukat és az utazás megtérítése is - úgymond – utófinanszírozott, ezeket a kiadásokat az itteni emberek nem tudják megőlegezni. Fontos, hogy a szakképzettség probléma a településen, sok esetben a nyolc osztályt sem végzik el.

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	31	10	32,26%	16	51,61%	5	16,13%
2017	36	11	30,56%	21	58,33%	4	11,11%
2018	11	3	27,27%	6	54,55%	2	18,18%
2019	25	6	24,00%	11	44,00%	8	32,00%
2020	16	1	6,25%	9	56,25%	6	37,50%
2021	23	3	13,04%	14	60,87%	6	26,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általánosságban elmondható, hogy a legalább általános iskola nyolcadik évfolyamát elvégzettek száma jelentősen nőtt, ugyanakkor az iskolai végzettséggel nem rendelkező lakosság száma csökkent. A legalább általános iskola nyolcadik évfolyamát elvégzettek között magasabb a férfiak aránya, így értelemszerűen az iskolai végzettséggel nem rendelkezők között a nők magasabb száma és aránya figyelhető meg.

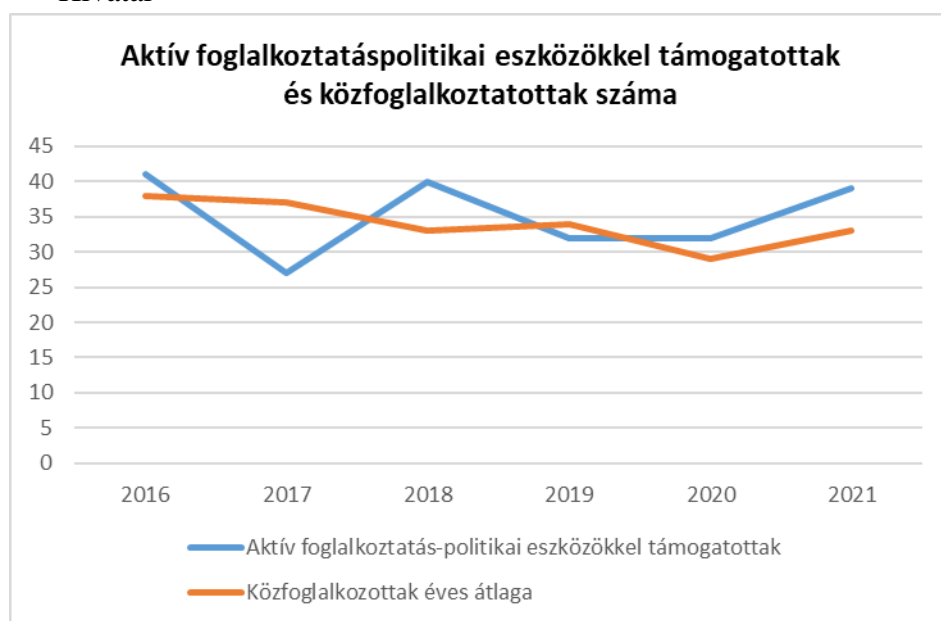
A fenti diagram és táblázat jól mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettsége viszonylag szűk skálán mozog. A regisztrált munkanélküliek között a 8 általános iskolai évfolyamot elvégzettek szám a legmagasabb,

c) közfoglalkoztatás

2010. évtől és az azt megelőző években is folyamatosan jelen volt a településen a közfoglalkoztatás. Az Önkormányzat közfoglalkoztatásba csak helyi lakosokat von be, ezzel is segítve az itt élőket. 2021. évben 30 fő dolgozott 12 hónap időtartamban.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	41	38
2017	27	37
2018	40	33
2019	32	34
2020	32	29
2021	39	33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

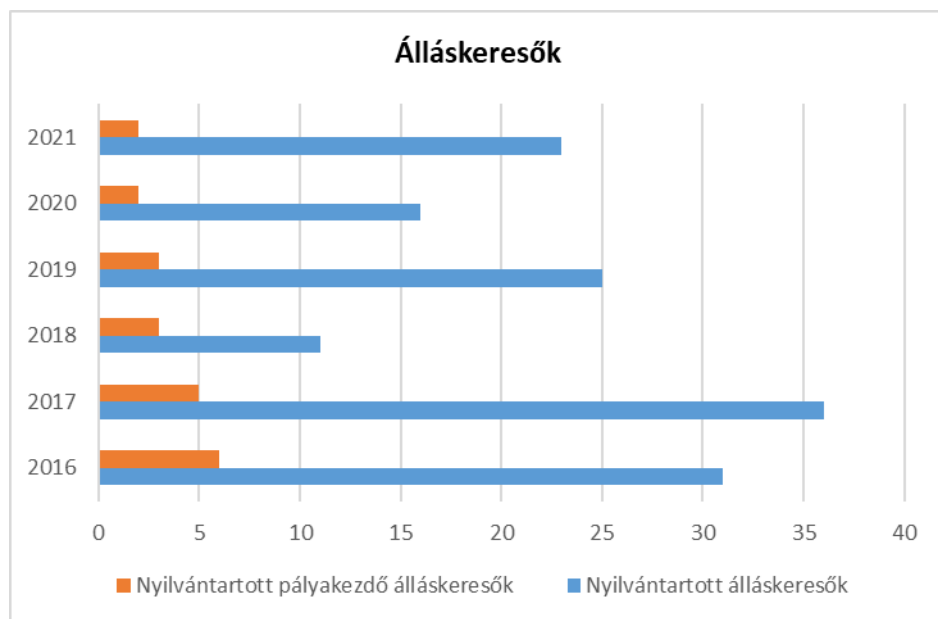
Munkalehetőség a településen kívül lenne, Miskolcon, Szikszón vagy Encsen, mely városok Felsőgagytól 50, 30 illetve 20 km távolságra találhatóak. A település elhelyezkedéséből adódóan gyér a buszforgalom. A több műszakban való foglalkoztatás a településről való bejárással megoldhatatlan.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nincsenek és a képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük nem megoldott.

Sajnos, az önkormányzat a pályakezdő fiatalokat sem tudja támogatni, mivel nagyon korlátozottak az anyagi lehetőségei, emellett a tanult fiataloknak olyan szintű munkahelyet sem tudna biztosítani, amely motiválhatná őket a felsőbb fokú képzésekben való részvételre. A Munkaügyi Központon keresztül mindig van lehetőség valamilyen továbbképzésre, melyet igénybe tudnának venni a fiatalok.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	31	6
2017	36	5
2018	11	3
2019	25	3
2020	16	2
2021	23	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez- és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Sajnos, a település sajátosságaiból adódóan ilyen jellegű szolgáltatás a községben nem található.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása.

Az önkormányzat mindig is szem előtt tartotta a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatását. A nagyobb volumenű beruházások megvalósítása a célcsoport felzárkóztatása nélkül nem megoldható.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem jellemző a településen a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás és más területen sem.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

1991. évi IV. tv. A foglalkoztatás elősegítéséről és az álláskeresőket ellátásáról 2. §- kimondja, hogy a foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresőket támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Nem zárja ki azt sem, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv. szerint:

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerőpiaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresőket, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerőpiaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,

- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
 - c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
 - d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,
 - e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy
 - f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá
 - g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.
- (2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és
- a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint
 - b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

(4) Képzési támogatásként

- a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével
 - aa) keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint
 - ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;
 - b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.
- 14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy
- a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást nyújt álláskeresők számára a munkaerőigényben meghatározott munkakör betöltéséhez szükséges, állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,
 - b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

- a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és
- b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és
- c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3)⁸⁷ Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4)⁸⁸ A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a továbbfoglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék

25. § (1) Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- a) álláskereső,
- b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresési járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresési járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

- a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg

gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresési járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresési járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

Álláskeresési járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszak alatt érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulékalapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresési járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresési járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresési járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresési járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (a továbbiakban: álláskeresési segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső

tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskereső járadékra ismételt nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskereső járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskereső segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskereső segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskereső segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskereső segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

Költségtérítés

32. § Az álláskereső részére járó álláskereső járadék, álláskereső segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

Aktív korúak ellátása

Ez a fogalom két fajta ellátást foglal magában:

- rendszeres szociális segély

- „Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

a) egészségkárosodott személynek minősül, vagy

b) a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy

c) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, vagy

d) a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel,

rendszeres szociális segélyre jogosult.

- foglalkoztatást helyettesítő támogatást /előbbieken bérpótló juttatás illetve rendelkezésre állási támogatás/

-, akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

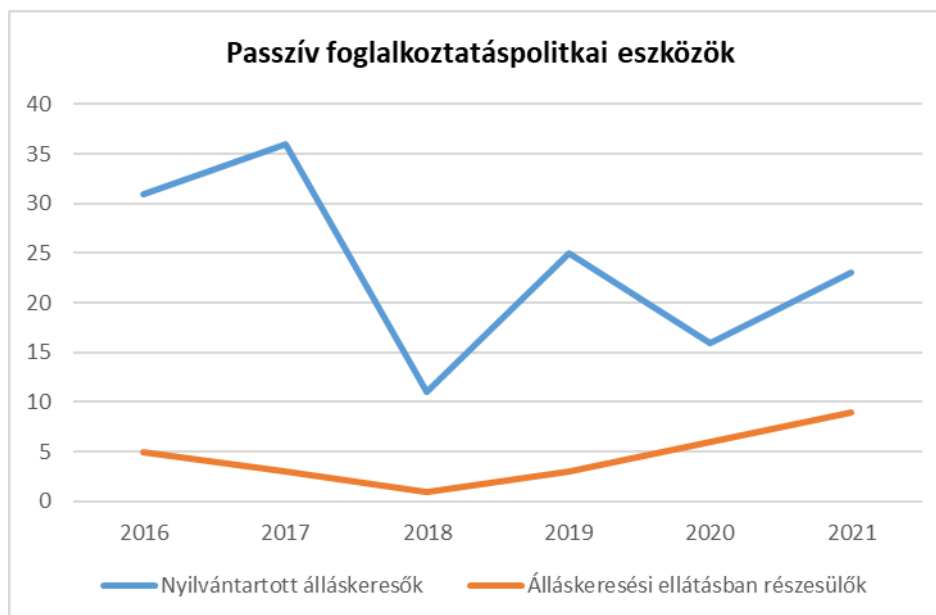
g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött.

3.3 a, Igényelt, ill megállapított támogatások összege, száma, stb

Az önkormányzat a törvényi kötelezettségén felül anyagi helyzetére való tekintettel nem képes támogatni az itt élőket.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	31	24,41%	5	16,13%
2017	36	30,51%	3	8,33%
2018	11	9,65%	1	9,09%
2019	25	21,19%	3	12,00%
2020	16	13,01%	6	37,50%
2021	23	19,17%	9	39,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

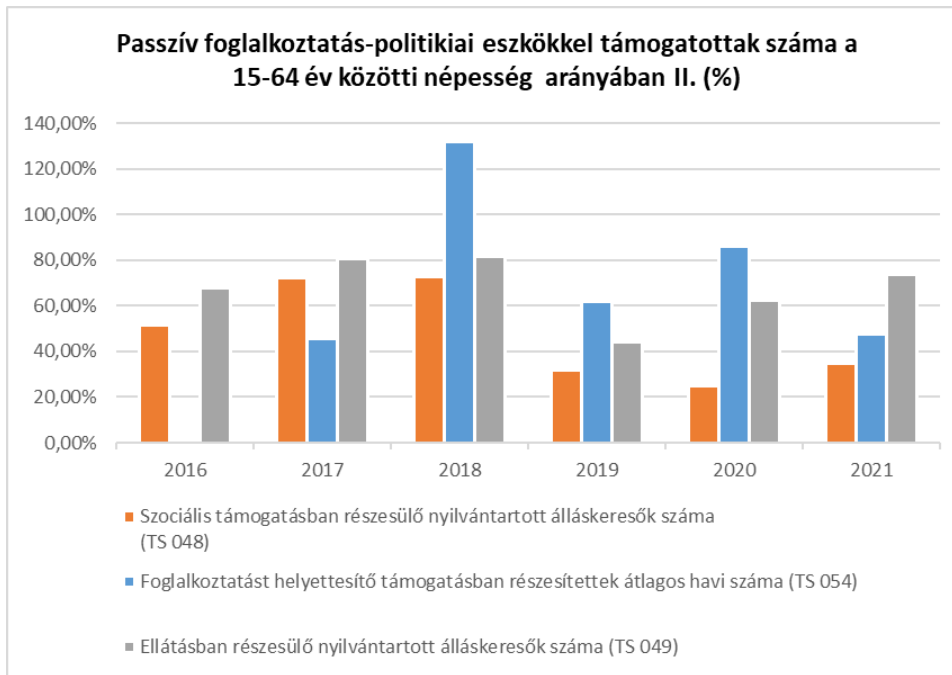

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	16	51,61%	n.a.	-	21	67,74%
2017	26	72,22%	16	45,78%	29	80,56%
2018	8	72,73%	15	131,91%	9	81,82%
2019	8	32,00%	15	61,72%	11	44,00%
2020	4	25,00%	14	86,19%	10	62,50%
2021	8	34,78%	11	47,43%	17	73,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 15-64 év közötti lakónépesség számához viszonyítva az álláskeresési segélyben részesülők száma elenyésző.

A regisztrált munkanélküliek és nyilvántartott álláskeresők számához képest az álláskeresési járadékra jogosultak aránya alacsony és folyamatos csökkenést mutat. A vizsgált időszakot szemlélve számuk szinte meg feleződött.

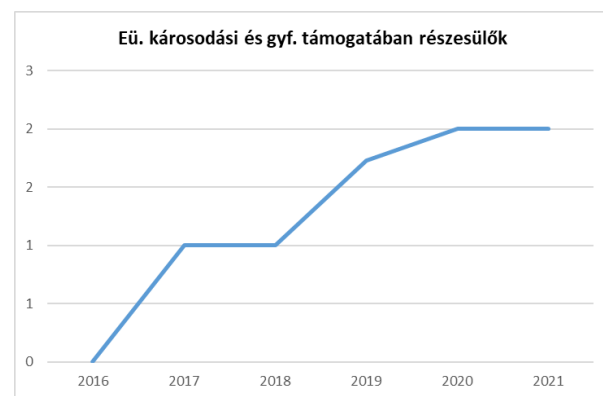
3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	2
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma és aránya is hullámzó, de szintén csökkent az elmúlt évekhez képest.

A vizsgált időszakban a rendszeres szociális juttatásból élők száma hullámzó, de

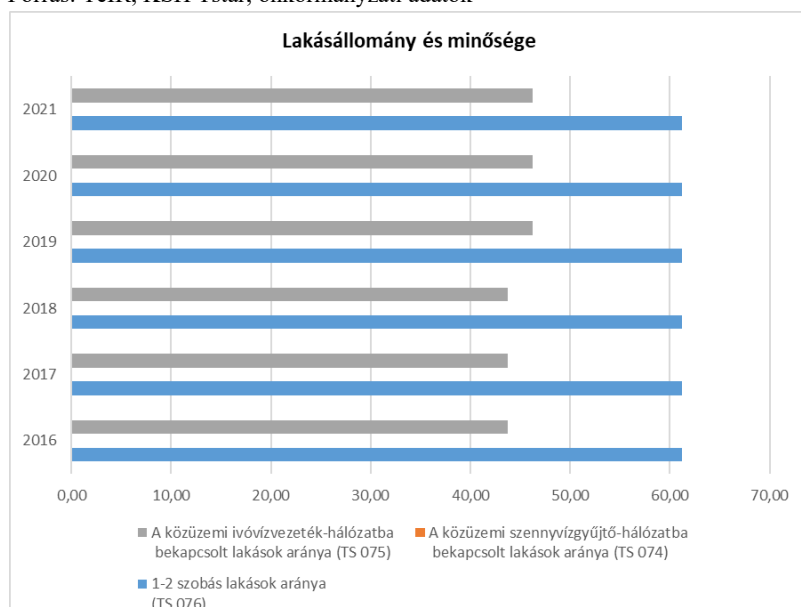

csökkenő tendenciát mutat. Az egészségkárosodási

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	80	0	0,00	61,25	0,00	43,75
2017	80	0	0,00	61,25	0,00	43,75
2018	80	0	0,00	61,25	0,00	43,75
2019	80	0	0,00	61,25	0,00	46,25
2020	80	0	0,00	61,25	0,00	46,25
2021	80	0	0,00	61,25	0,00	46,25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A felsőgagyi lakosok magántulajdonú családi házakban élnek. A házak egy része üresen áll, ez azért van, mert az idősök halálát követően az üresen maradt ingatlanok eladása nehézkes. A településen 85 lakás, egy bérlakás és két szociális lakás található. A vizsgált időszakban új lakások nem épültek a településen.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

A településen két ilyen jellegű szociális lakás épült az elmúlt évben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs ilyen ingatlan.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság

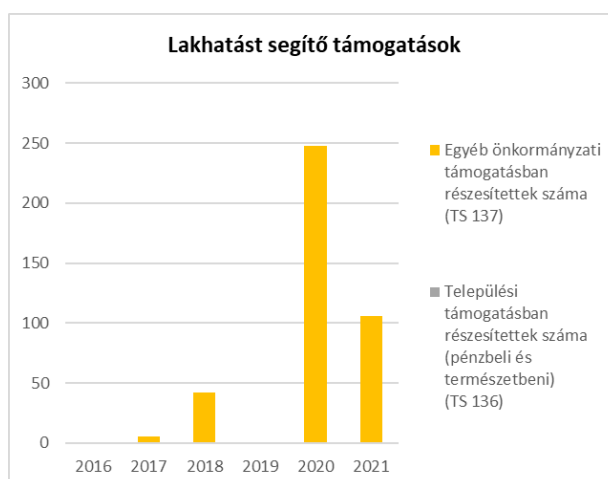
A településen nincs ilyen.

A hajléktalanság nem jellemző a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	5
2018	n.a.	42
2019	n.a.	0
2020	n.a.	248
2021	n.a.	106

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakásfenntartási támogatás és adósságcsökkentési támogatás a családok számához képest minimális. A 2018-as évben figyelhető meg egy kiugrás, amikor is a támogatásban részesülők száma a megszokottól többszörösen eltért.

f) eladósodottság

A településen sajnos nem tudjuk teljes mértékben feltérképezni, hogy mennyire vészes az eladósodás, mivel a lakosság nem beszél arról, hogy kinek milyen hitele van. Csak sejteni tudjuk, hogy szinte minden családnak van valamilyen hitele, melynek törlesztése nagyon megterhelő ebben a munkanélküli helyzetben, főleg, hogy még a rezsit is ki kell egyenlíteni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen lakóingatlan nincs, azonban a település része a Daruszállás tanya, mely Felsőgagy külterületi része, amely 'tanya' jellege miatt lakhatásra is szolgál egy család részére.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Felsőgagy településen belül szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek, tekintettel arra, hogy a lakosság megfelelően tud egymás mellett élni.

Gagyapáti településen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV. egészségügyi törvény célja:

a) elősegíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,

b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,

c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon,

d) meghatározni - a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül - az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,

e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,

f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.”¹

Az Egészségügyi Törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a környezet- és település-egészségügyi feladatokat.

„**152. §** (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

„**153. §** (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja, és aktívan kezdeményezi ezeket.”

Az önkormányzat képviselő - testülete, a település lakosság számára való tekintettel egy egészségügyi alapellátási, vegyes körzetet alakított ki. Állandó házi orvos jelenleg nincs a

településen, egy héten két alkalommal helyettesítő orvos látja el a házi orvosi szolgálatot. Komoly problémát okoz, hogy állandó gyermekorvos sincs, 2 havonta egy alkalommal a Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretében tart rendelést a gyermekorvos.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény a településen nincs.

Az orvosi rendelő és az orvosi lakás felújítása pályázat útján megtörtént.

A településen célzott korosztály számára évente rendszeresen van tüdőszűrés, melyet az érintettek igénybe is vesznek, hiszen ez az egészségügyi szolgáltatás helybe jön.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok a védőnő és a házi orvos bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-6 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata, az iskoláskorú gyermekek (2.- és 4. évfolyam) kötelező szűrővizsgálata a védőnő és az orvos bevonásával történik.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a házi orvos a szikszói, illetve miskolci szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Az önkormányzatnál maradt a méltányos alapon történő megállapítás, az alanyi és a normatív alapon történő megállapítás 2013. január 01. napjától átkerültek a járás hatáskörébe.

A vizsgált időszakban a közgyógyellátásra jogosultak száma nagyarányú csökkenést mutat. 2018-ban volt egy kiugrás, amit nagyarányú csökkenés követett.

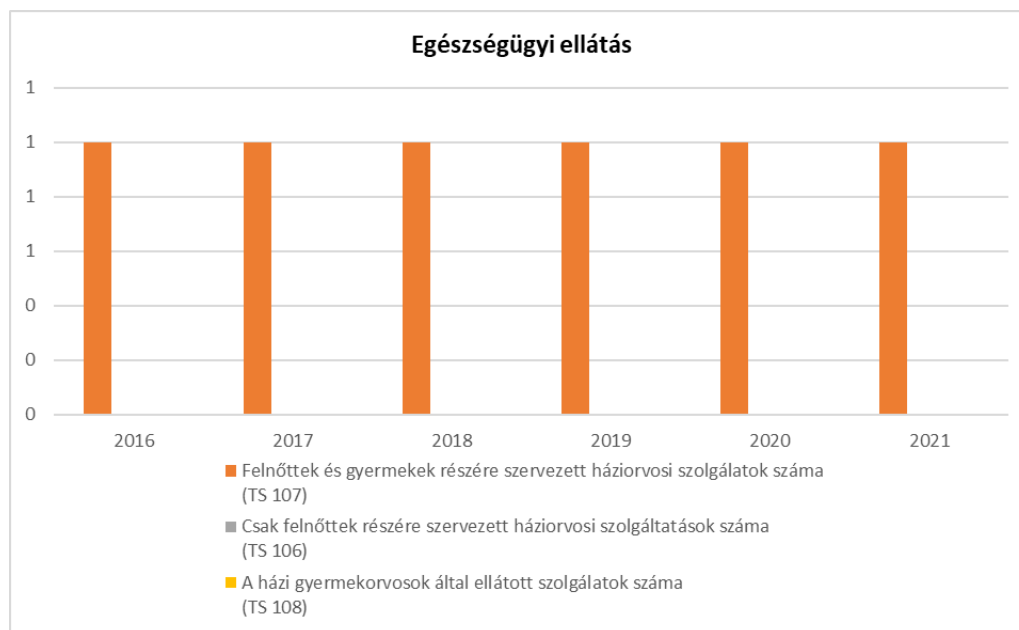
Felsőgagy községben az ápolási díjra jogosultak száma csökkenést mutat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A szakellátás a településen élő lakosság számára Szikszón a II. Rákóczi Ferenc kórházban érhető el, mely 30 km-re található Felsőgagy. A szikszói kórházban nem működő szakrendelések a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórházban működnek. A Megyei Kórház 50 km-re fekszik Felsőgagytól. Még Encsen is van szakellátás, mely 20 km-re van a településről. A közlekedés autóbusszal, vagy személykocsival történik, illetve a falugondnoki szolgálat igénybevételével.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	0	9	2,00
2018	1	0	0	0	12	1,25
2019	1	0	0	0	11	1,00
2020	1	0	0	0	8	1,00
2021	1	0	0	0	10	1,00

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen évente tüdőszűrés tartása megoldott, melyet igénybe is vesz a lakosság. Jellemző még, hogy személyzeti szűrést végeznek, ami nem nagy sikerrel szokott végződni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ilyen ellátás nincs a településen.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a közétkeztetést a baktakéki konyhán keresztül oldja meg.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen nincs sportolásra alkalmas helyiség és terület sem.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális alapszolgáltatást: (pl. falugondnoki, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogatás-szolgáltatás, nappali ellátás) az önkormányzat rendeletben szabályozza.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem történt hátrányos megkülönböztetés, az önkormányzat intézményeinek dolgozói törekednek az egyenlő bánásmód követelményeinek betartására.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felsőgagy évente általában két alkalommal rendez roma hagyományokat őrző rendezvényeket. Az egyik ilyen rendezvény általában május elsején kerül megrendezésre, a másik alkalom december 6. napja.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	89	1

Forrás: TelR,
KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Felsőgagy lakossága 38%-ban a roma kisebbséghez tartozik (Wikipédia) az etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásának nyomai a településen nem észlelhetők.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;
- e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A 2010. évi választások során a roma nemzetiségi önkormányzat megválasztásra került, azóta működik az Önkormányzat, 2013. évben először kiegészítő támogatást is kaptak.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Munkahelyteremtés
Orvosi rendelő rossz állapota	Orvosi rendelő felújítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	115	112	227	50,66%	49,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			16	7,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	35	33	68	15,42%	14,54%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	4	9	2,20%	1,76%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	n.a.
2017	0	n.a.
2018	1	n.a.
2019	0	0
2020	0	11
2021	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett gyermekek száma a településen nem magas. E gyermekeknél az eljárás megindítását az indokolta, hogy az iskolai igazolatlan hiányzások száma elérte, illetve meghaladta az 50 órát, ezen eljárás 2013. január 01. napjától átkerült az Encsi Járási Hivatal hatáskörébe.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. tv. 96.§.(6) bekezdése beszámolási kötelezettséget ír elő a Képviselő Testület felé minden évben a többször módosított 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelményekkel, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

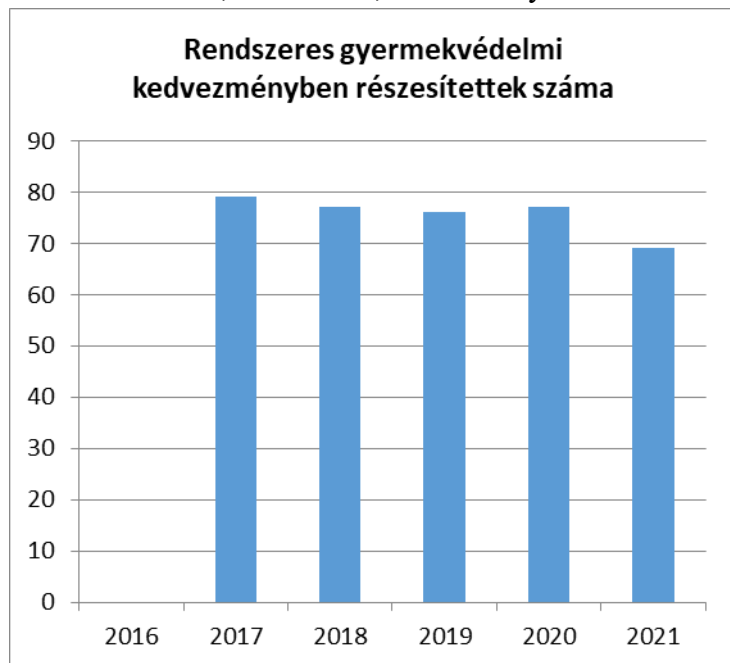
A szolgálat a szociális, és a gyermekvédelmi törvény alapján működik, kétfajta alapellátást biztosít:

- családsegítést és
- gyermekjóléti szolgáltatást

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	79
2018	77
2019	76
2020	77
2021	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma csökkenést mutat.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az Önkormányzat nehéz anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jellegű támogatást nyújtson a gyermekek részére.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Az adott időszakban ez az adat nem releváns.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Felsőagyban külföldi állampolgárok nem tartózkodnak.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Felsőagy településen nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen önálló védőnői szolgálat működik.

Egészségügy

Háziorvosi Szolgálat

A háziorvosi körzet három településből áll: Alsógagy, Felsőgagy és Csenyéte. Az ellátottak létszáma 820 – 840 fő között változik, születésektől, halálozástól, költözésektől függően.

A körzet 1997.10.01. óta helyettesítéssel van ellátva.

Rendelés a hét egy napján, szerdán van, mindhárom községben.

Védőnői Szolgálat

A védőnői körzet szintén Alsógagy, Felsőgagy és Csenyéte községekből áll.

Az OEP 2010.12.01-én alakította ki ezt a körzetet. Ezt megelőzően a három település a baktakéki Védőnői Szolgálathoz tartozott, amely összességében hét falut látott el. Erre az időre azonban olyan magas lett az éves születésszám (60-65 fő), mely indokolta egy újabb védőnői körzet kialakítását.

A védőnői körzet székhelye Felsőgagy.

Tanácsadás Felsőgagyban kedden, Csenyétén csütörtökön délután van.

Jelenleg a 18 év alatti lakosok száma 62 fő.

A községben óvoda és iskola nincs.

A hét év alatti gyermekek száma jelenleg 30 fő.

Jelenleg 2 várandós van gondozásba véve, közülük egy kismama 18 év alatti.

A perinatális halálozás nagyon ritka, Felsőgagyban a körzet létrejötte óta nem volt rá példa.

Csecsemőhalálozás a körzetben a szétbontás óta még nem volt.

A fiatalok teherbe esése egyre nagyobb probléma a településen. Esetenként régebben is voltak ilyen esetek, azonban az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő. A romló tendencia okai sokrétűek.

Az egész világon tapasztalható, hogy a gyermekek testileg egyre fiatalabb életkorban érnek, s ezáltal biológiai működésük képessé teszi őket a teherbe esésre és a szülésre. Ugyanakkor ezek a lányok még gyerekek, sokszor a felvilágosítás ellenére sem tudják teljes egészében felmérni, hova vezet korán elkezdett szexuális életük.

A felvilágosítással állandó jelleggel próbálkozunk, de elsősorban a nagyszülőket és anyákat kell meggyőzni, hogy serdülő lányaikra vigyázzanak, illetve ha szükséges, gondoskodjanak a fogamzásgátlásról, ami nem egyszerű feladat.

A felnőttek körében eredmény már mutatkozik, mert lassan terjed a fogamzásgátlók használata. A már gyermekes nők nagy része valamilyen módon védekezik, így a településen nem is jellemzőek a 8 – 10 -12 gyermeket nevelő családok.

Terhesség megszakítások ennek ellenére még vannak, de ezek száma alacsony.

A várandósok helyzet sem egyszerű.

Tanácsadás minden héten van a településen, azonban a vizsgálatokra való eljutás nagyon nehezen kivitelezhető. Egy-egy utazás a 25 km távolságra lévő kórházba komoly anyagi terhet jelent. A közlekedés is nagyon rossz, öt buszjárat van naponta, ráadásul több nem is közvetlen járat. Emiatt vannak esetek, hogy egy kismama el sem megy lényeges vizsgálatokra, és emiatt akár komoly egészségügyi problémák nem derülnek ki a terhesség során. Ez a helyzet a védőnő számára is nehéz, hiszen a megfelelő ellátáshoz a vizsgálatok eredményei nélkülözhetetlenek.

A koraszülések, kis súllyal születettek aránya alacsony.

A kisgyermek test fejlődése a nagy átlagnak megfelelően zajlik, a hátrányok óvodás korban kerülnek előtérbe.

A felsőgagyi gyerekek Baktakékre járnak óvodába. Távolsági busszal jönnek-mennek, és sokszor pont emiatt a szülők nehezen engedik el gyermekeiket, hiszen elkísérni nem tudják őket.

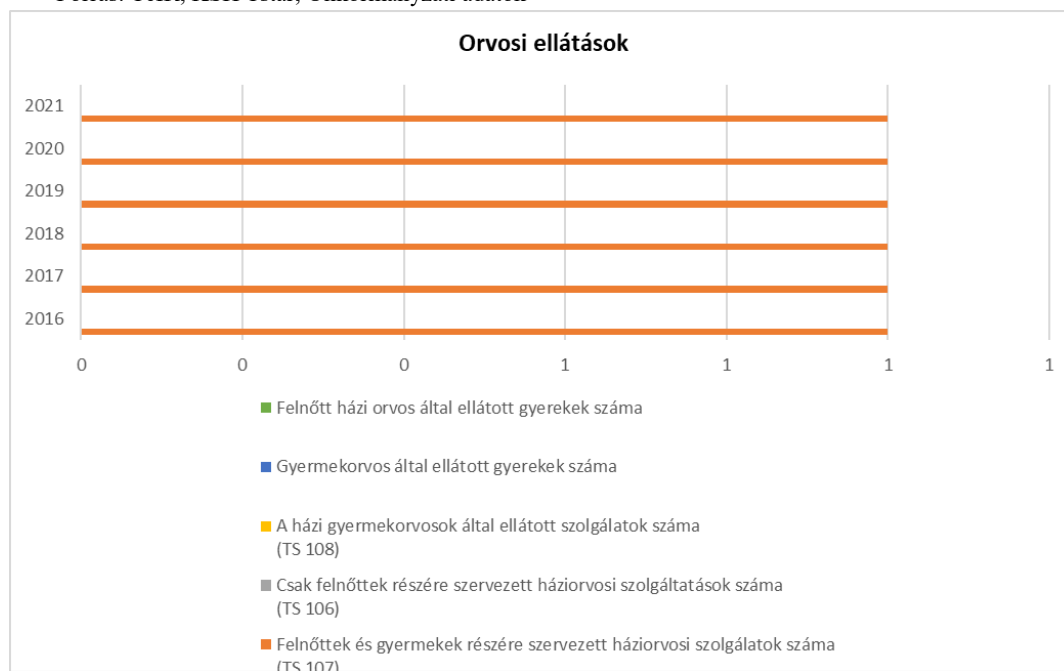
Az általános iskola szintén Baktakéken található.

A gyermekek nagy része rendszeresen jár iskolába, igazolatlan hiányzás miatti eljárásra csak néhány esetben került sor.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Felsőagy vegyes orvosi körzethez tartozik.

A körzetben állandó orvos nincs, helyettesítéssel van ellátva egy héten egy alkalommal.

Gyermekorvos egyáltalán nincsen Szükség esetén az Encsen működő gyermekorvosok ellátják a felsőagyai beteg gyermekeket, azonban a közlekedési nehézségek miatt ez nem jelent megoldást.

Ezen a téren nagyon jelentős az esélyegyenlőtlenség, hiszen sem a gyerekek, sem a felnőttek nem akkor jutnak el orvoshoz, amikor arra szükség van, hanem amikor éppen van rendelés.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodai nevelés keretein belül történik fejlesztés, ami az óvónők feladata.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

d) gyermekjóléti alapellátás, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Az eddigi formában működő társulás feloszlott, így Felsőgagy- Csenyéte- Gagyapáti települési Önkormányzatok Csenyéte központtal próbálják működési engedélyeztetni a szolgáltatást, jelenleg jogerős működési engedéllyel még nem rendelkezünk. Részmunkaidőben, heti 20 órában tervezzük a szolgáltatás biztosítását a települések lakosságaira való tekintettel.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

f) gyermekvédelem

Felsőgagy település a gyermekvédelem nagyon fontos szerepet tölt be a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében.

A helyi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A település sajátosságaiból adódóan krízishelyzetben csak a helyi dolgozókhoz tudnak fordulni.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen nincs lehetőség sportolásra és a szabadidő hasznos eltöltésére.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári szünetben rendszeres meleg ételt biztosít az Önkormányzat a szociális nyári gyermekétkeztetés keretein belül.

Minden gyermek ingyenes tankönyvből tanul, mivel mindannyian jogosultak gyermekvédelmi támogatásra.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A településen dolgozók hátránykompenzáló szolgáltatásai nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják. Az általános iskolai oktatásban integrált oktatás van az SNI gyermekek számára.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelési törvény szerint hátrányos helyzetű az a gyermek, vagy tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek 3 éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási fegyelm-magatartás szabályozási zavarral) küzdők csoportja

Felsőagy településen minden gyermek halmozottan hátrányos helyzetűként van nyilvántartva és elég magas számban találkozhatunk sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása**

Az oktatási nevelési intézményben integrált képzésben folyik az oktatás, az arról szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeknek az előírt külön óraszámában gondoskodunk a fejlesztéséről.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekek n belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	n.a.
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	4	69
2017	4	74
2018	1	76
2019	1	77
2020	1	76
2021	0	72

Forrás: TeIR, KSH Tstar

0								
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Iskolai oktatás helyben nincs, a Baktakéki Körzeti Általános Iskola látja el az alapfokú oktatást. Vannak gyermekek, akik Encsre járnak iskolába, az ő számuk elenyésző.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

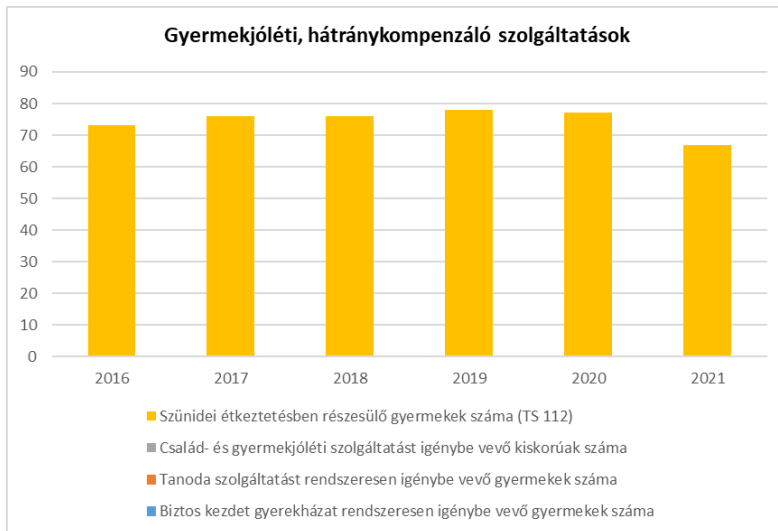
Nem áll adat a rendelkezésünkre.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A korábban bemutatott ingyenes intézményi étkeztetést és tankönyvellátást kell itt megemlítenünk. Valamint említést kell, hogy tegyünk az önkormányzat által megpályázott és megkapott élelmiszersegélyről.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	73
2017	n.a.	n.a.	n.a.	76
2018	n.a.	n.a.	n.a.	76
2019	n.a.	n.a.	n.a.	78
2020	n.a.	n.a.	n.a.	77
2021	n.a.	n.a.	n.a.	67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Közoktatás

„...A Közoktatás, mint azt a 'település bemutatás' fejezetnél említettük, oktatási intézménnyel rendelkezik, Baktakék települési központtal 2012. december 31. napjáig Társulásban láttuk el, azonban a 2013.-as év változást hozott ebben is, hiszen a központilag kialakított Klebenseg Kúnó Intézményfenntartó Központhoz került át az irányítás. Az oktatási Intézmény számtalan pályázaton, illetve képzési lehetőségen vett részt.

Az egyik ilyen pályázati lehetőség volt, amelyet Tengeri Lászlóné iskola igazgató készített el és nyújtott be, melyet az alábbiakban ismertetünk: A közoktatási intézmény nevelési oktatási alaptevékenysége:

A Körzeti Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda elnevezésű intézmény, ellátja működési területén az állandó lakhellyel rendelkező 3 – 6 - 7 éves korosztály óvodai nevelését, a 6-18 éves korosztály oktatását, nevelését.

Az óvodai nevelési feladatokat Baktakék, Beret, Detek, Alsógagy, Felsőgagy és Gagyapáti települések tekintetében a baktakéki Napköziotthonos Óvoda, Csenyéte település tekintetében a csenyétei Napköziotthonos Óvoda látja el.

Az intézmény beiskolázási körzete Baktakék, Beret, Detek, Alsógagy, Felsőgagy, Csenyéte, Gagyapáti községekre terjed ki azzal, hogy a Csenyéte településen állandó lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezők oktatási – nevelési feladatait a csenyétei tagiskola látja el az 1 – 4. évfolyam, valamint az 1 – 6. évfolyamos sajátos nevelési igényű gyermekek tekintetében.

A napköziotthonos óvodaként működő intézményegységeken keresztül két-két óvodai csoportban látja el a működési körzetéből felvételre kerülő gyermekek óvodai nevelését, iskolai előkészítését.

Az óvodai két-két csoportban felvehető gyermekek száma: 60 – 60 fő.

Az oktatási tevékenységekhez az iskola 1-8. évfolyamokon működtet évfolyamonként 1-1 osztályt azzal az eltéréssel, hogy Csenyéte település önállóan gondoskodik az ott működő tagiskolában fenntartás szempontból is elkülönítetten 1-4. osztályos, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásáról valamint az óvodai nevelésről.

Az iskolában alapfokú nevelés-oktatás folyik. Ellátja a beiskolázási körzetébe tartozó gyermekek elméleti és gyakorlati képzését, a tanuló érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középiskolára, illetve a szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

Az intézménybe felvehető gyermekek száma max. 300 fő lehet, amely kiegészül a tagintézménybe felvehető 90 fős gyermeklétszámmal.

A tantestület pedagógusai nyitottak a korszerű nevelési és oktatási tartalmi és módszertani megújulás irányába. A folyamatos tanulás iránti igény természetes minden pedagógus számára, akik az intézményben dolgoznak.

A baktakéki integrációs projekt IPR elemeire épülő fő szakmai programcsomagjai:

Iskola előkészítő, fejlesztő program – óvodai együttműködéssel

Tanulási esélyegyenlőséget segítő program – pedagógiai programkínálat bővítése

Komplex művészeti nevelési program – énekkar, drámapedagógia, képzőművészet

Tanulási életutat segítő komplex fejlesztő program – szoftverekkel és tanulási módszerekkel segített fejlesztés.

Fejlesztési irányok:

- A képesség és a tudásszint növelése (tanulói és nevelői)
- A tanulás eredményességének és a továbbhaladás sikerességének biztosítása (fejlesztő órák, programok)
- Az iskolai oktatómunka és a vezetés rendszeres értékelése (projektbeszámoló, féléves beszámoló, tanév végi beszámoló)
- Az erőforrások és struktúrák megfelelő alakítása (partneri igényre épülő, flexibilis óraterv és órarend)

Stratégiai célok:

- Az oktatás és képzés minőségének és hajlékonyságának javítása (módszertani megújulás, képzésben való részvétel)
- Az oktatási és képzési rendszerekbe való belépés megkönnyítése (speciális, helyben tartott képzések, tréningek)
- Az oktatási és képzési rendszerek megnyitása (nyitás a középiskolák, szakiskolák)

Az oktatási intézményben megvalósuló integrált nevelési-oktatási tevékenységet (sajátos nevelési igényű (SNI) és hátrányos helyzetű gyerekek (HHH) tekintetében

- Iskolánk igyekszik a legkorszerűbb oktatási intézménnyé fejlődni (IKT eszközök, fejlesztő-, sporteszközök, berendezések)
- Szakmai-szellemi megújulás, mely eredményeként a körzet és a térség általános iskoláskorú fiataljai sikeresen tanulnak tovább.
- A körzet fiataljai kellően felkészülnek az élethosszig tartó tanulásra és nem hátrálnak meg a közép/felsőfokú iskolák nehézségeitől
- A fiatalok tanulási életútját nyomon tudjuk követni, segíteni tudjuk a munkaerő-piaci esélyeiket.
- Kialakult társadalmi kapcsolataink, a települések társadalmi integrációját elősegíti (sport és kulturális helyi-, körzeti-, megyei rendezvényeken való részvételünk, kistérségi szakmai programokon való aktivitásunk, tanulóink szerepeltetése.)
- Környező közoktatási intézményekkel folyamatos a kapcsolattartás
- Szakmai kommunikációs kultúra differenciálódása (kapcsolatok: telefon, e-mail, személyes)
- azonosulás a szervezetfejlesztést generáló IPR-rel (beépült a napi gyakorlatba)
- kooperatív szakmai együttműködés különböző iskolák és tanulói között (közös szaktárgyi programok, munkaközösségi foglalkozások, rendezvények)
- módszertani megújulás igényét kielégítő eszközfejlesztés (pályázás)
- fejlesztő pedagógia iránti nyitottság (szoftverekkel segített fejlesztés)
- tanulói megmérettetés (iskolán belüli és iskolán kívüli megmérettetés)

Forrás: Baktakéki Körzeti Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Korai gyermekvállalás	Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások, fogamzásgátló eszközök rendszeres, ingyenes biztosítása
Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, szakemberek hiánya	Adatgyűjtés, jelzőrendszer kiépítése, szakellátás megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapelvei, miszerint:

- A nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében
- A nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- Szociális biztonság terén

A település sajátossága, hogy a nők a korai és gyakori gyermekvállalás következtében az átlaghoz képest korábban használódnak el, egészségi állapotuk korábban indul romlásnak, szellemi, fizikai teljesítőképességük jóval elmarad az átlagtól. Ennek ellenére a fiatal lányok követendő mintának tekintik ezt az életformát

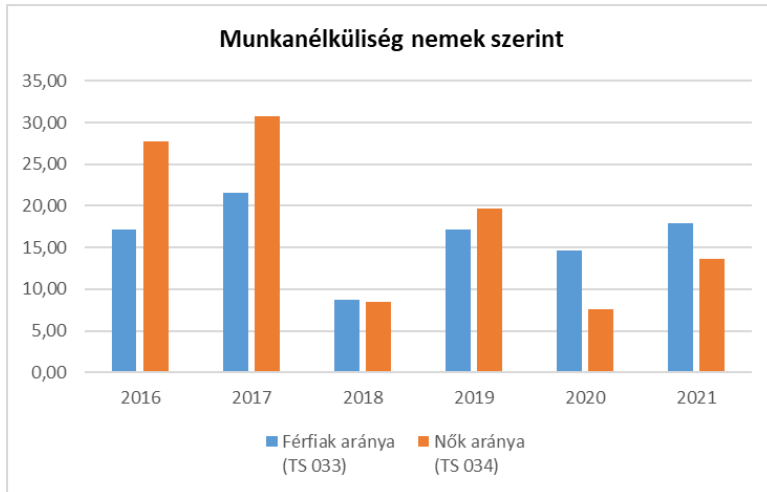
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők szerepe a településen a roma lakosság kultúrájának köszönhetően a családra és a gyermeknevelésre összpontosul. A településen munkalehetőség nincs, illetve egyetlen munkáltató az Önkormányzat, amely alkalmaz nőket, különböző programokban elsősorban a növénytermesztésben. A nők iskolai végzettsége a településen általában alacsony.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

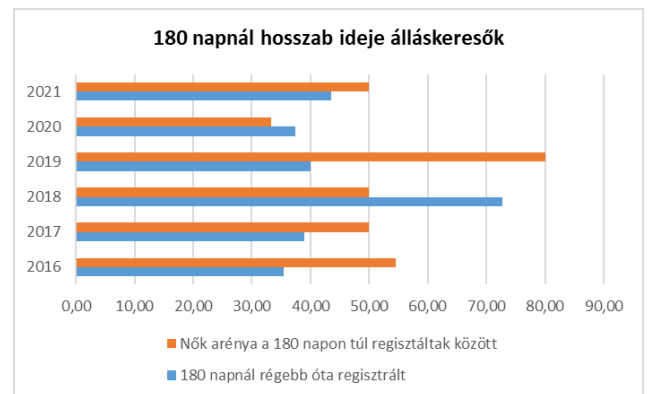
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	17,11	27,69	22,40%
2017	21,62	30,77	26,20%
2018	8,7	8,47	8,59%
2019	17,14	19,7	18,42%
2020	14,67	7,58	11,13%
2021	17,95	13,64	15,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

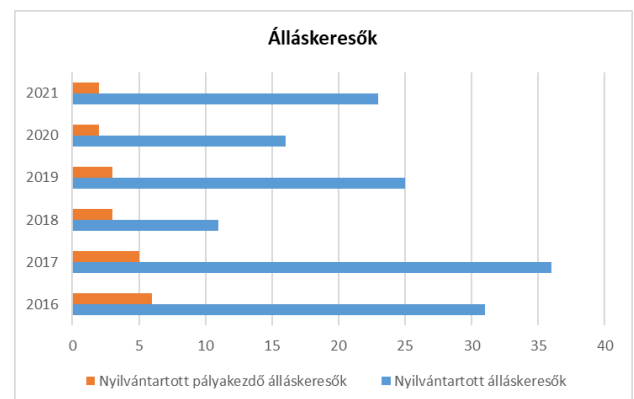
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	35,48	54,55
2017	38,89	50
2018	72,73	50
2019	40	80
2020	37,5	33,33
2021	43,48	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	31	6
2017	36	5
2018	11	3
2019	25	3
2020	16	2
2021	23	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Felsőgagy településen a közfoglalkoztatás jellegéből adódóan több férfi tud dolgozni, mint nő. A programok szélesítése következtében lehetőség lenne arra, hogy a nők is hasonló létszámban tudjanak munkát vállalni a közfoglalkoztatáson belül, mint a férfiak.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kifejezetten a nők számára képzési programok nem kerültek elindításra.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket. A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza.

Iskolai végzettségtől függetlenül a településen - a közfoglalkoztatás kivételével- elhelyezkedni nem lehet.

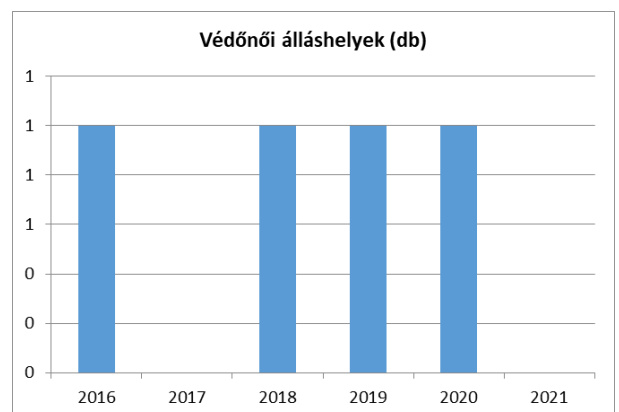
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatás egységes bérezést ír elő, így bér különbség nincs. Egyéb területen pedig a bérezést jogszabály alapján határozzák meg.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekvállalás, a kisgyermek nevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei és a családi napközi hálózat nem működik. A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. Azok, akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elveszítik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-

2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Felsőgagy település a felsőgagyai védőnői körzethez tartozik. A védőnői körzet három településből áll. Alsógagyban minimális a gyermeklétszám, 2011-ben 4 fő volt a három év alattiak létszáma. Felsőgagy településen 2008-ban 9, 2009-ben 10, 2010-ben 14 és 2011-ben ismét 14 volt a három év alatti gyermekek száma. Ezek az adatok jól mutatják, hogy Csenyétén átlagban ötszörös a gyermeklétszám, valamint kiszámolható, hogy átlagban 2008-ban 70 gyermek, míg 2011-ben már 86 gyermek ellátása jut egy védőnőre.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Kultúrájukból és neveltetésükből eredően a roma nők nem érzik olyan súlyúnak a fizikai és/vagy a lelki bántalmazást, hogy erről akár csak említést is tegyenek a hivatalos fórumok előtt, emiatt az esetek döntő többségében nem vagy csak falusi pletyka szinten kerül napvilágra az erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Ilyen szolgáltatás a településhez legközelebb 50km-re Miskolcon található. Családsegítő szolgálat nem működik a településen, mivel nem kötelező feladatköre az önkormányzatnak, ezért állami támogatás nincs rá, az önkormányzat pedig saját erejéből képtelen finanszírozni.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A roma kultúrából adódóan a férfiak nagyobb szerephez jutnak a közéletben, mint a nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek. Községünkben nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák	Felzárkóztató képzések, közfoglalkoztatás bővítése
Korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma	Felvilágosítás, felzárkóztatás(pl.:7-8 osztály befejezése)

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

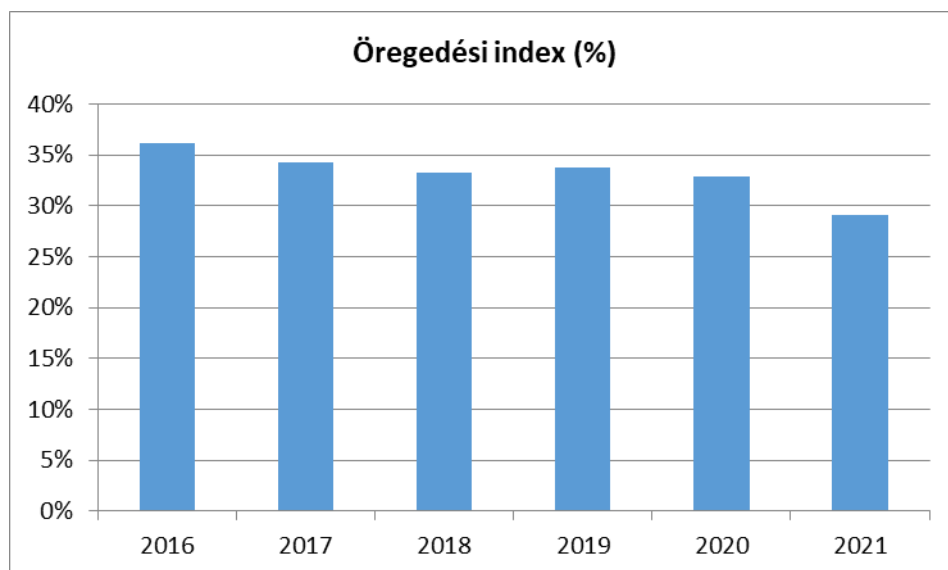
A településen az idősök lakosságszáma elhanyagolható az összlakossághoz képest. Jövedelmüket általában a nyugdíj ellátás teszi ki, azonban vannak esetek, amikor a nyugdíj ellátásra sem jogosultak tekintettel arra, hogy nincs elég bedolgozott évük.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	26	72	36,11%
2017	24	70	34,29%
2018	22	66	33,33%
2019	23	68	33,82%
2020	23	70	32,86%
2021	21	72	29,17%

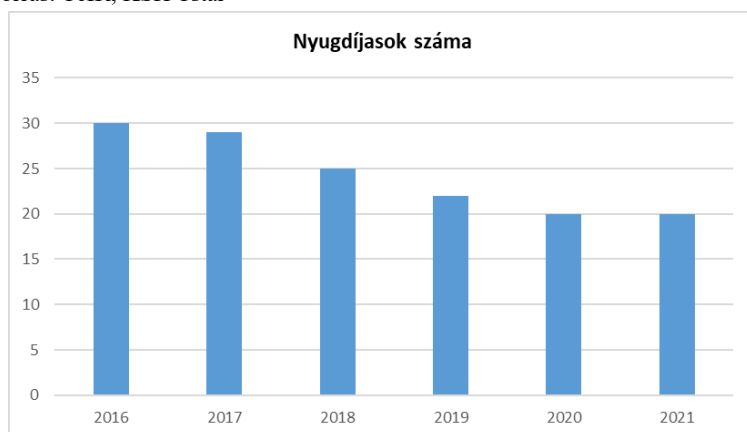
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	13	17	30
2017	13	16	29
2018	12	13	25
2019	9	13	22
2020	8	12	20
2021	8	12	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	0	0	10	11	0	3	n.a.
2017	0	0	11	10	0	4	1
2018	0	0	10	8	0	3	1
2019	0	0	8	8	0	3	0
2020	0	0	6	7	0	3	0
2021	0	0	6	7	0	3	0

Forrás:
TeIR,
KSHTstar

A táblázatból megállapítható, hogy magasabb számban kapnak nyugdíjat a nők, mint a férfiak, mert a férfiak átlagéletkora alacsonyabb, mint a férfiaké.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az adott időszakban ez az adat nem releváns.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen nem működik jelenleg ilyen jellegű foglalkoztatás.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Főösszesen		31	36	11	25	16
41-45 év (TS 042)	Fő	4	4	3	4	0	2
	%	12,90%	11,11%	27,27%	16,00%	0,00%	8,70%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	4	1	4	1	2
	%	19,35%	11,11%	9,09%	16,00%	6,25%	8,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	4	0	2	0	2
	%	9,68%	11,11%	0,00%	8,00%	0,00%	8,70%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	1	1	2	5	1
	%	3,23%	2,78%	9,09%	8,00%	31,25%	4,35%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	2	0	1	3	6
	%	6,45%	5,56%	0,00%	4,00%	18,75%	26,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák. A nyugdíjasok a jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen probléma

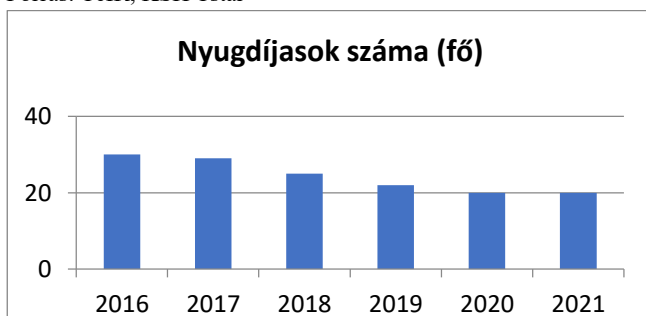
A jogszabályi változások következtében csökkent az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

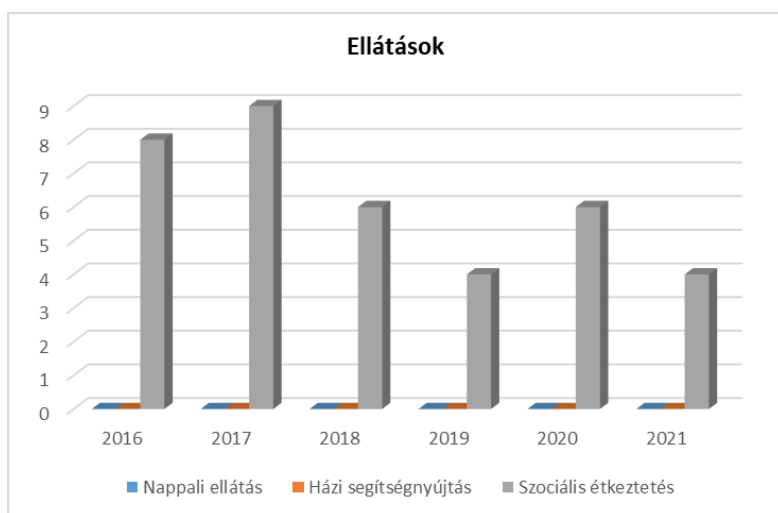
6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	13	17	30
2017	13	16	29
2018	12	13	25
2019	9	13	22
2020	8	12	20
2021	8	12	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időszerűak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	26	0	0	8
2017	24	0	0	9
2018	22	0	0	6
2019	23	0	0	4
2020	23	0	0	6
2021	21	0	0	4

Forrás:
TeIR,
KSH
Tstar

Felsőgyagy településen nincs nappali ellátást biztosító intézmény az idős emberek számára. A településen 1 fő szociális gondozónő áll foglalkoztatásba, aki az idős emberek étkeztetését és házi segítségnyújtását látja el. Házi segítségnyújtásban 9 ember részesül. Egy ember van, aki 60 éves, a többiek 70 évestől egészen 94 éves korig, akik koruknál fogva segítségre szorulnak. A községben bolt nincs, ezért a bevásárlás is csak úgy megoldható, ha valaki bevásárol nekik. A mozgásuk elég nehézkes, többen valamilyen segédeszközt, pl.: járó botot, vagy járókeretet használnak. Ebből kifolyólag se a téli tüzelőt, sem vizet nem tudnak behordani maguknak a házukba. Lakásaik nagyrészt komfort nélküliek. Ha nem járna hozzájuk szociális gondozó, akkor hetekig nem volna kivel beszélgetniük, még jobban elmagányosodnának. Van olyan gondozott, aki legalább 5 éve nem hagyta el a települést, és csak úgy értesül bizonyos dolgokról, ha a gondozó felvilágosítja.

Az idősek ellátását segíti az időskorúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nem működik közművelődési intézmény. Az itt élő idős emberek számára a Biblio busz biztosítja a kulturális és közművelődési szolgáltatásokat.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

c) idősek informatikai jártassága

Az idős emberek informatikai jártasságáról nincs objektív adatunk, de általánosságba elmondható, hogy az idős emberek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nem működik ilyen jellegű szolgáltatás.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megromlott egészségi állapot	Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

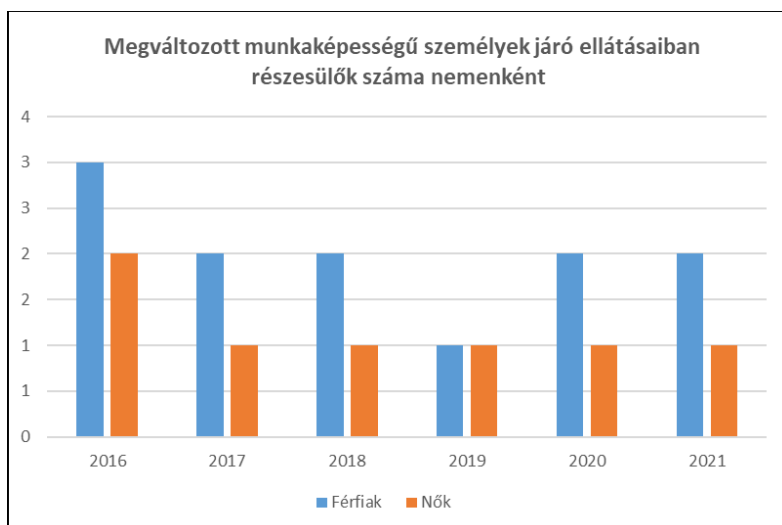
A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozására, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében az Országgyűlés - összhangban az Alaptörvénnyel és a nemzetközi jog által általánosan elismert szabályaival - a **1998. évi XXVI.**, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényt alkotta.

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	3	2	5
2017	2	1	3
2018	2	1	3
2019	1	1	2
2020	2	1	3
2021	2	1	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek száma nem mutat kirívó változást.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Jelenleg nincs a településen, de még a közelben sem olyan munkahely, ahol a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő embereket foglalkoztatnák. Kivétel ez alól az az egy-egy munkahely, amely a munkáltatónak jelent kedvezményt azáltal, hogy ne kelljen rehabilitációs hozzájárulást fizetni.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Mivel akár már a munkába való eljutás is nehézséget jelent még az egészséges munkavállalóknak is, emiatt a munkáltatók eleve úgy hirdetik meg az álláshelyet, hogy mobilitás, agilitás alapfeltételnek számít. Emiatt egy mozgásában korlátozott egyén labdába sem rúghat.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Sem a településen, de még 50 km-es körzetben sem valósulnak meg ezt a réteget célzó programok. Intézményesített rendszer pedig nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Elsősorban az önkormányzaton kívüli szervektől kapnak ellátásokat (Magyar Államkincstár, Nyugdíjfolyósító Igazgatóság), melyekről információnk nincs. Kivétel ez alól a rendszeres

szociális segély, melyet az Önkormányzat folyósít abban az esetben, amikor nincs a Nyugdíjintézet által folyósított ellátáshoz elegendő bedolgozott éve.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat épülete nem akadálymentes.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Nincs erre lehetőség.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatáson kívül nincs munkalehetőség.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés nem akadálymentesített.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek napjainak tartalmas eltöltése érdekében nem valósult meg még semmilyen program, nem még intézmény vagy munkahely, ami megkönnyítené az életüket.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Több fajta juttatás is létezik, pl.: vakok személyi járadéka, emelt családi pótlék, stb., viszont ezek egyikét sem az Önkormányzat biztosítja, hanem állami juttatás.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek a mozgáskorlátozottak számára nem megközelíthetőek	Középületek akadálymentesítésének megvalósítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen nem működnek civil szervezetek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen nem működnek civil szervezetek, de működik kisebbségi önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat együttműködik más önkormányzatokkal és társulásokkal is. A közigazgatási átalakítás során a Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal fenntartója és egyben a Kirendeltség központja. A háziorvosi és védőnői szolgálatot is a többi, ellátott településsel tartja fenn.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Kisebbségi Önkormányzat nem dolgozott ki esélyegyenlőségi tevékenységre vonatkozó programot.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Civil szervezetek nem működnek a településen.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem tevékenykednek.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

***a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába**

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum (HEP Fórum) tagjai. A kiemelt problématerületekre munkacsoportokat alakítottunk.

***b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.**

Az elfogadott dokumentumot a helyben szokásos módon a lakosság számára hozzáférhetővé tesszük, amely alapján az állampolgárok megismerhetik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Munkanélküliség	1. Munkahelyteremtés
Gyermekek	1. Korai gyermekvállalás 2. Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, szakemberek hiánya	1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások, fogamzásgátló eszközök rendszeres ingyenes biztosítás 2. Adatgyűjtés, jelzőrendszer kiépítése, szakellátás megvalósítása
Idősek	1. Megromlott egészségi állapot	1. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése
Nők	1. Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák 2. Korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma	1. Felzárkóztató képzések, közfoglalkoztatás bővítése 2. Felvilágosítás, felzárkóztatás (pl.: 7-8. osztály elvégzése)
Fogyatékkal élők	1. A középületek a mozgáskorlátozottak számára nem megközelíthetőek	1. Középületek akadálymentesítésének megvalósítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Munkahelyteremtés	1. Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , célcsoporttagok, Munkaügyi Központ
Gyermekek	1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások, fogamzásgátló eszközök rendszeres ingyenes biztosítás 2. Adatgyűjtés, jelzőrendszer kiépítése, szakellátás megvalósítása	1. Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Célcsoporttagok, Egészségügyi dolgozók 2. Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat szakembere
Idősek	1. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése	1. Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Egészségügyi dolgozók, Célcsoport tagjai
Nők	1. Felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése 2. Felvilágosítás, felzárkóztatás	1. Felsőgagy község Önkormányzata, Célcsoport tagjai, Polgármester , Munkaügyi Központ 2. Felsőgagy község Önkormányzata, Célcsoport tagjai, Polgármester , Egészségügyi dolgozók,
Fogyatékkal élők	1. Középületek akadálymentesítésének megvalósítása	1. Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Kivitelezők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom általánosan elfogadott normái között élnek, felzárkóztatási esélyeik, életminőségük és életük önálló javításának lehetőségei javulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők oktatása által, az onnan való kijutásukat elősegítsük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, fejlődését, munkára tanítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek megfelelő ellátására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a hátrányos megkülönböztetés csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők megfelelő ellátására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	I/1. Munkahelyteremtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Magas munkanélküliségi ráta csökkentése. Pályázati lehetőségek felkutatása, melyek a munkahelyteremtés lehetőségeit szolgálják. 2024.12.31. Emberek visszahelyezése a munkaerő piacra, a munkaadók és a munkavállalók részéről történő igényfelmérést követően. 2026.12.31. A lehető legtöbb ember bevonása, visszajuttatása a munkelő világába. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás továbbfolytatása - Munkahelyteremtés, helyben megvalósuló fejlesztéseknél, helyi lakosok foglalkoztatása - Képzések utáni elhelyezkedés biztosítása
Résztevők és felelős	Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Célcsoporttagok
Partnerek	Munkaügyi Központ, TKKI (közfoglalkoztatás)
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31. 2026.12.31. 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküliek száma, aránya Foglalkoztatottak száma Közfoglalkoztatási pályázatok függvényében folyamatosan
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság érdektelensége és motivátlansága a programok iránt, forráshiány. Foglalkoztatott érdekeltté tétele, pályázatok források keresése.
Szükséges erőforrások	Pályázati források.

Intézkedés címe:	I/2. Orvosi rendelő felújítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az orvosi rendelő rossz állapota
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az orvosi rendelő felújítása. A régi épület állapotának felmérése. 2024.04.03. Pályázati források keresése. 2026.12.31. Lehetőség szerint az orvosi rendelő felújítása, bővítése. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Épület felmérése - Pályázatok keresése
Résztevők és felelős	Felsőgagy Község Önkormányzata, Polgármester
Partnerek	Egészségügyi dolgozók, Kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	Állapotfelmérés:2024.12.31. Forráskeresés: 2026.12.31 Felújítás: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az orvosi rendelő állapota Rövidtávon több beteg ember veszi igénybe a szolgáltatást. Középtávon javul a beteg emberek közérzete Hosszú távon esetlegesen más körzetből átjelentkeznek a betegek, a szolgáltatások színvonalának javulása miatt. Fenntarthatóság: Egyszeri megvalósítás után állagmegóvás, szolgáltatás színvonalának megőrzése, emelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Amortizáció Állagmegóvás Önrész szükséges – az önkormányzat nem rendelkezik a megvalósításhoz szükséges önrésszel, kevés pályázati forrás
Szükséges erőforrások	Pályázati források, emberi erőforrás

Intézkedés címe:	II/1. Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások, fogamzásgátló eszközök rendszeres ingyenes biztosítás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Korai gyermekvállalás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekvállalás idejének kitolása. Tájékoztatás, folyamatos felvilágosítás. 2024.12.31. Tudatos gyermekvállalás proponálása. 2026.12.31. A lehető legtöbb fiatalnál elérni az iskola elvégzése utáni gyermekvállalást. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékoztatás, folyamatos felvilágosítás. - Klubok szervezése. - Fogamzásgátló eszközök ingyenes biztosítása.
Résztevők és felelős	Felsőgagy Község Önkormányzata, Polgármester , Célcsoporttagok
Partnerek	Egészségügyi dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	Felvilágosítás: 2024.12.31. Proponálás: 2026.12.31. Fogamzásgátló eszközök ingyenes biztosítása: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Éves születésszám Anya életkora első születés esetén Vállalt gyermekek száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kulturális és nemzetiségi eltérések. Társadalmi szerepek eltérő megítélése. Forráshiány. Folyamatos és rendszeres felvilágosítás. Pályázatok és források keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrás.

Intézkedés címe:	II/2. Adatgyűjtés, jelzőrendszer kiépítése, szakellátás megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, szakemberek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szakellátás megvalósítása Információgyűjtés 2024.12.31. Helyi szintű biztosítási feltételrendszer megteremtése. 2026.12.31. Lehetőség szerint az összes gyermekjóléti szolgáltatásra jogosult bevonása. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adatgyűjtés - Jelzőrendszer kiépítése - Szakellátás megvalósítása
Résztevők és felelős	Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester,
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembere
Határidő(k) pontokba szedve	Információgyűjtés: 2024.12.31. Feltételrendszer kialakítása: 2026.12.31. Jogosultak bevonása: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megjelenések száma Beavatkozások száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Helyi sajátosságokat nem kellően ismerő dolgozók. Forráshiány. Helybéli, vagy innen elszármazott dolgozók alkalmazása. Források, pályázatok keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és személyi feltételek.

Intézkedés címe:	III/1. Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megromlott egészségi állapot
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egészségi állapot javítása, szinten tartása. Beteg emberek, betegségek feltérképezése 2024.12.31. Minél többféle szűrővizsgálat megszervezésének, pályázati finanszírozásának feltérképezése. 2026.12.31. Lehetőség szerint a legtöbb szűrővizsgálat megszervezése. /évente legalább egy/ 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - szűrőprogramok szervezése - egészségnap szervezése - orvosi ellátás fejlesztése
Résztevők és felelős	Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester , Célcsoport tagjai
Partnerek	Helyi egészségügyi alapellátás tagjai,
Határidő(k) pontokba szedve	Betegségek feltérképezés: 2024.12.31. Pályázati források feltérképezése: 2026.12.31. Szűrővizsgálatok szervezése: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szűrőprogramok száma Szűrőprogramokon résztvevők száma Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony érdeklődési szint. Forráshiány. Szűrések népszerűsítése. Források és pályázatok keresése.
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	IV/1. Felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közfoglalkoztatás bővítése Az iskolai végzettségek felmérése, képzési lehetőségek felkutatása. 2024.12.31. Az igények felmérése, a képzések helybehozásának lehetősége, ezek összehangolása. 2026.12.31. Minél több nő bevonása a képzésbe 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Képzések biztosítása - Munkaerő piaci ismereteik bővítése - A közfoglalkoztatás bővítése olyan munkakörökkel, melyek a nők számára is elvégezhetőek.
Résztevők és felelős	Felsőgagy község Önkormányzata, Célcsoport tagjai, Polgármester ,
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Kutatás: 2024.12.31. Igényfelmérés: 2026.12.31. Képzésbe való bevonás: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzések száma Képzésben résztvevők száma Közfoglalkoztatásban résztvevő nők száma és aránya Pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, forráshiány Felvilágosítás, információadás, pályázatok folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	IV/2. Felvilágosítás, felzárkóztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Korai gyermekvállalás miatti elhelyezkedési probléma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fiatalos anyuka oktatása vagy elhelyezkedésének segítése Fiatalos felvilágosítás 2024.12.31. Fogamzástároló szerek használatának propagálása. 2026.12.31. Lehetőség szerint minél több fiatal személynél elérni az iskola elvégzése utáni gyermekvállalást. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Minél korábbi felvilágosító propaganda, a fogamzástároló eszközök rendszeres és ingyenes biztosítása (spirál, gyógyszer, injekció, stb.). Kisgyermek elhelyezésére szolgáló intézmények biztosítása által a leválás, ezáltal az oktatás, elhelyezkedés megkönnyítése
Résztevők és felelős	Felsőág község Önkormányzata, Célcsoport tagjai, Polgármester
Partnerek	Egészségügyi dolgozók,
Határidő(k) pontokba szedve	Felvilágosítás: 2024.12.31. Propagálás: 2026.12.31. Későbbi gyermekvállalás: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fiatalos születek száma, 8 általánost végzetek száma Felvilágosítás folyamatosan. Egyebek a pályázati források függvényében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tudatlanság, forráshiány Információ szolgáltatás Források folyamatos keresése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Intézkedés címe:	V/1. Középületek akadálymentesítésének megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A középületek a mozgáskorlátozottak számára nem megközelíthetőek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Mozgáskorlátozott személyek akadálymentes mozgásának biztosítása Azon intézmények feltérképezése, ahol nem megoldott az akadálymentesítés. 2024.12.31. Pályázati lehetőségek figyelése, civil szervezetek felkutatása, adományok gyűjtése. 2026.12.31. A lehető legtöbb akadálymentes épület megléte. 2028.04.03.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítés megvalósítása.
Részvevők és felelős	Felsőgagy község Önkormányzata, Polgármester,
Partnerek	Kivitelezők,
Határidő(k) pontokba szedve	Feltérképezés: 2024.12.31. Pályázati lehetőségek figyelése, 2026.12.31. Akadálymentes épületek: 2028.04.03.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mozgáskorlátozottak által megközelíthető épületek, intézmények száma Állagmegóvás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, Források, pályázatok folyamatos keresése
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások

Összegő táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma Ivóvíz hálózat felújítása, fejlesztése, szennyvíz hálózat fejlesztése											
1												
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	munkahely teremtés	munkanélküliség	magas munkanélkülségi ráta csökkentése	költségvetési koncepció	közösségi fejlesztési stratégia	közfoglalkoztatás továbbfolytatása, munkahelyteremtés, helyben megvalósuló fejlesztéseknél	polgármester	2028.04.03	munkanélküliek száma aránya foglalkoztatottak száma	pályázati források	közfoglalkoztatási pályázatok függvényében folyamatosan	

II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Biztos kezdet jellegű szolgáltatások helyi biztosítása, felvilágosító előadások, fogamzásgátló eszközök rendszeres ingyenes biztosítás	Korai gyermekvállalás	Gyermekvállalás idejének kitolása.	Költségvetési Koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tájékoztatás, folyamatos felvilágosítás. Klubok szervezése. Fogamzásgátló eszközök ingyenes biztosítása	polgármester	2028.04.03	Éves születésszám Anya életkora első születés esetén Vállalt gyermekek száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrás.	Pályázati források függvényében
2	Adatgyűjtés, jelzőrendszer kiépítése, szakellátás megvalósítása	Hiányzó gyermekvédelmi szolgáltatások, szakemberek hiánya	Szakellátás megvalósítása	Költségvetési Koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Adatgyűjtés Jelzőrendszer kiépítése Szakellátás megvalósítása	polgármester	2028.04.03	Megjelenések száma Beavatkozások száma	Anyagi, tárgyi és személyi feltételek.	Pályázati források függvényében
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Szűrőprogramok szervezése, orvosi ellátás fejlesztése	Megromlott egészségi állapot	Egészségi állapot javítása, szinten tartása.	Költségvetési Koncepció	„A nők szerepének erősítése a családban és társadalomban (2021-2030)”	szűrőprogramok szervezése egészségnap szervezése orvosi ellátás fejlesztése	Polgármester	2028.04.03	Szűrőprogramok száma Szűrőprogramokon résztvevők száma	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében

	IV. Az idősök esélyegyenlősége											
1	Felzárkóztató képzések szervezése, közfoglalkoztatás bővítése	Aluliskolázottság miatti elhelyezkedési problémák	Közfoglalkoztatás bővítése	Költségvetési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Képzések biztosítása Munkaerő piaci ismereteik bővítése A közfoglalkoztatás bővítése olyan munkakörökkel, melyek a nők számára is elvégezhetőek.	Polgármester	2028.04.03	Képzések száma Képzésben résztvevők száma Közfoglalkoztatásban résztvevők száma és aránya	Anyagi, tárgyi és humán erőforrások	Pályázati források függvényében	
	V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Középületek akadálymentesítésének megvalósítása	a középületek a mozgáskorlátozottak számára nem megközelíthetőek	mozgáskorlátozott személyek akadálymentes mozgásának biztosítása	költségvetési koncepció	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	akadálymentesítés megvalósítása	polgármester	2028.04.03	mozgáskorlátozottak által megközelíthető épületek intézmények száma	anyagi, tárgyi és humán erőforrások	államgégóvás	

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri a partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy partnerei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

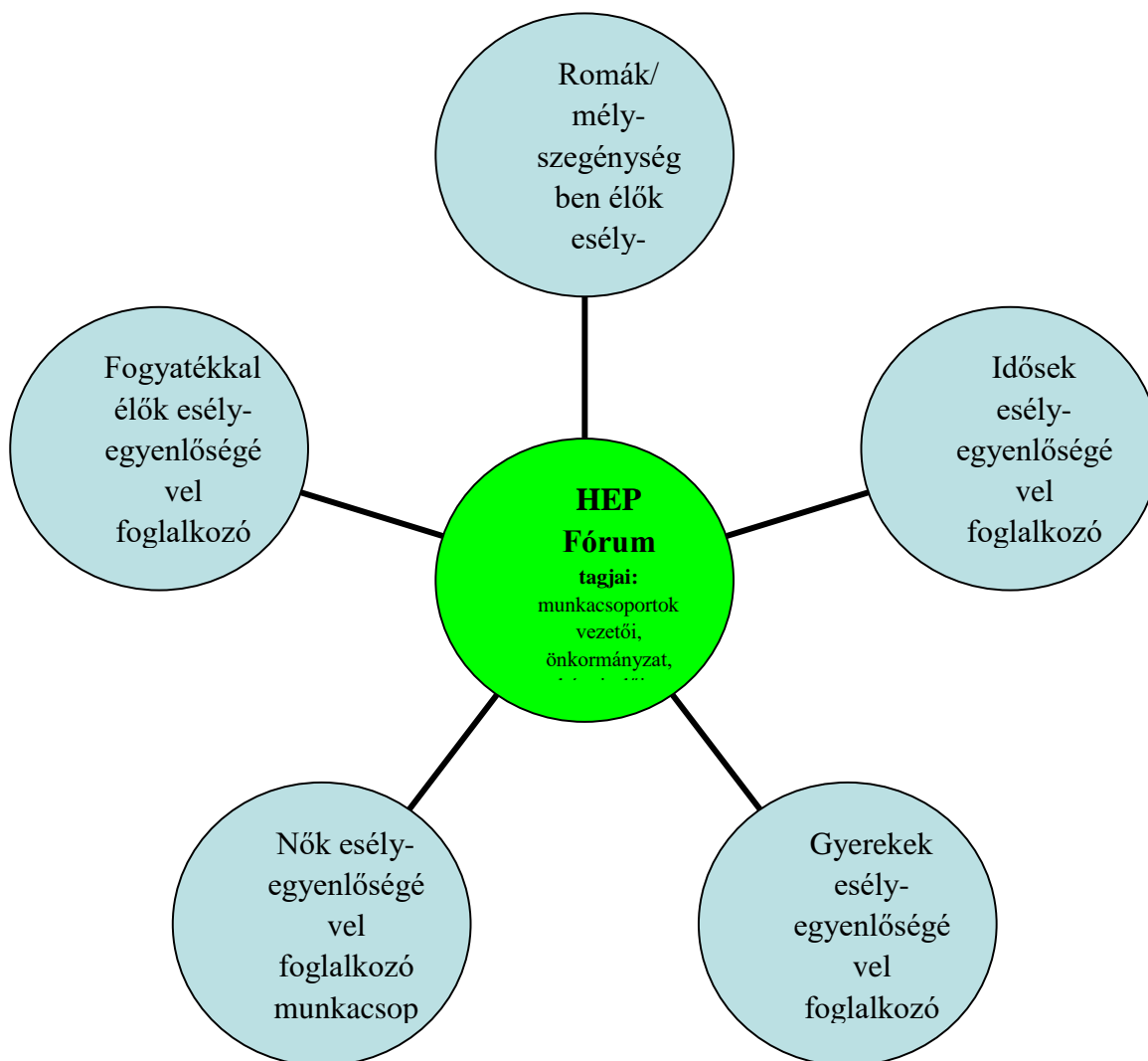
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározás

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a képviselő- testület által kijelölt személy felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Felsőgagy község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Felsőgagy község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum

Aláírás

A Felsőgagy Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kótai Aladár Polgármester	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Varga-Jancsó Réka jegyző	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Radi Tamara	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

